SVAZ
ZAKLÁDÁNÍ
A ÚDRŽBY ZELENĚ

Inspirace

číslo 1 | 2014

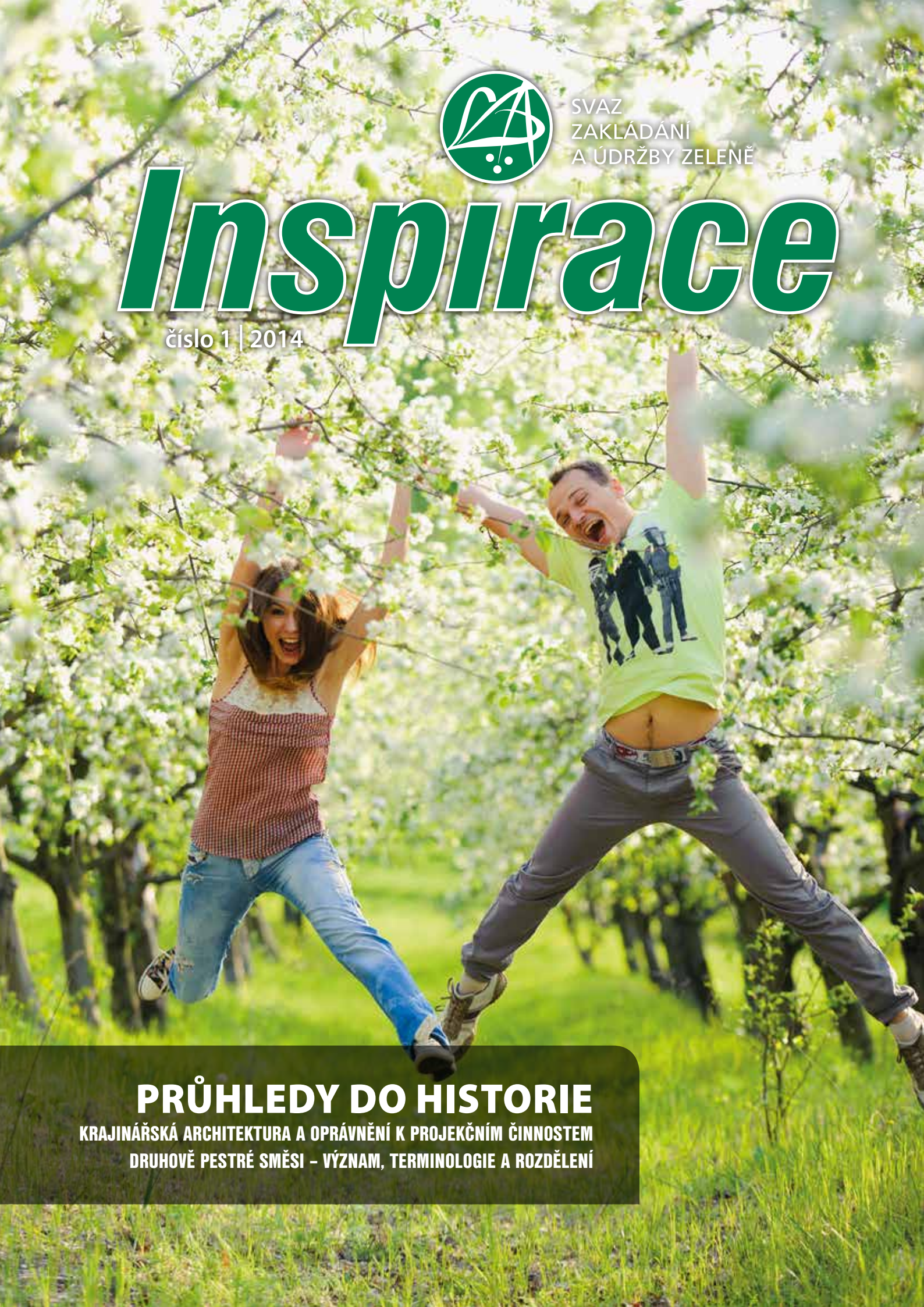

PRŮHLEDY DO HISTORIE

KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA A OPRÁVNĚNÍ K PROJEKČNÍM ČINNOSTEM

DRUHOVĚ PESTRÉ SMĚSI – VÝZNAM, TERMINOLOGIE A ROZDĚLENÍ

Husqvarna

KVĚT
zahradní architektura

PROJEKCE A REALIZACE
KOBERCOVÉ TRÁVNÍKY
TRAVNATÁ HŘIŠTĚ

NOVINKA ! E-SHOP S KOBERCOVÝMI TRÁVNÍKY
najdete na stránkách www.vrbas.cz

Ing. Jiří Vrbas - "KVĚT", Nádražní 155, 664 08 Blažovice, tel.: 544 243 854, e-mail: vrbas@vrbas.cz

EDITORIAL

Jaro si letos opravdu pospíšilo, takže první číslo letošní INSPIRACE, kterým jste měli listovat ještě za chladných večerů, dokončuji v době, kdy se teploty v poledne šplhají ke dvacítce. Ale kdo ví, třeba se zima ještě vrátí a vy si najdete čas se začíst do výstižných definic Zdeňka Wirtha z publikace Evropské zahrady, kterými chtěl v roce 2011 přesvědčit návštěvníky druhé zahradnické výstavy v Praze, že zahrada je především otázkou architektonickou. V současnosti je v České republice krajinářský architekt ovšem často vnímán jen jako specialista na rostlinný materiál. Tuto situaci mohou změnit především investoři, ale také sami krajinářští architekti. Vyžaduje to od nich nejen kreativitu, ale velkou míru odvahy, pracovitosti, schopnosti a ochoty se neustále vzdělávat a komunikovat se zákazníky i dodavateli. O jejich práci určitě bude zájem, protože výzkumy veřejného mínění ve většině evropských zemí ukazují, že lidé si možností trávit čas obklopeni zelení velice váží. Podle průzkumu ELCA z odpovědí 5 000 respondentů v devíti evropských metropolích (včetně Prahy) využívá veřejné parky a jiné plochy zeleně 50 % obyvatel minimálně jednou týdně a 13 % každý den. Estetický vjem je nejdůležitější pro 90 % respondentů a profesionální údržbu oceňuje 88 % respondentů. Lidé využívají parky zejména k procházkám (76 %), třetina je vyhledává kvůli sportování a třetina k relaxování. Nezanedbatelný je i význam vzdělávací, 30 % respondentů oceňuje možnost kontaktu s přírodním prostředím, florou a faunou. Zeleň je prostě IN.

Přeji vám úspěšnou sezónu

Jana Šimečková

ČASOPIS PODPORUJE

gabriel® s. r. o.

SEZNAM INZERCE

Ing. Jiří Vrbas – „KVĚT" **2** | Husqvarna Česko s.r.o. **2** | ADAM ZAHRADNICKÁ a.s. **11** Agrostis Trávníky, s.r.o. **13** | Školky Montano s.r.o. **17** | AGROCAR **18–19** DVOŘÁK LESY, SADY, ZAHRADY s.r.o. **22** Česká zahrada K+P **29** | FOREST MERI s.r.o. **33** PALIS spol. s r.o. **33** | AGRO CS **36**

SVAZ ZAKLÁDÁNÍ A ÚDRŽBY ZELENĚ

Inspirace

OBSAH 1 | 2014

PRŮHLEDY DO HISTORIE I. 4–7
Ing. Petr Mičola zahajuje novou rubriku představením publikace Evropská zahrada, kterou v roce 1911 napsal Zdeněk Wirth jako speciální číslo časopisu „Krásy našeho domova"

ZAHRADY, KTERÉ LÉČÍ. 8–9
Putování po zahradách, které léčí tělo i duši zahajuje Ing. Radmila Fingerová v bylinkové zahradě Domova svatého Josefa v Žírči

KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA A OPRÁVNĚNÍ K PROJEKČNÍM ČINNOSTEM 10–11
Ing. Samuel Burian definuje postavení profese krajinářského architekta

VÝZNAM, TERMINOLOGIE A ROZDĚLENÍ DRUHOVĚ PESTRÝCH SMĚSÍ 12–13
Ing. Marie Straková rozděluje druhově pestré směsi podle využití porostu

LOUKA NEBO ZÁHON? 14–16
Ing. Ondřej Fous se v seriálu o trvalkách tentokrát zamýšlí nad volbou květinového dekoru

SLOVO PŘEDSEDY 23
Zamyšlení předsedy představenstva SZÚZ Rostislava Ivánka tentokrát nad Fenoménem nejnižší ceny

LESOPARK V ZÁTIŠÍ ZNOVUOBJEVENÁ KRAJINA VE VODŇANECH 24–25
Skupina architektů a sochařů oživila zanedbanou stráň za městem

STANDARDY PRO PLÁNOVÁNÍ, STAVBU A PROVOZ KOUPACÍCH JEZÍREK A BIOBAZÉNŮ 26
Dokument, který v ČR dosud chyběl

FIREMNÍ BIOBAZÉN SLOUŽÍ NEJEN JAKO LÁKADLO PRO ZÁKAZNÍKY 27–29
Netradiční koupání slouží pro osvěžení rodiny i poučení zákazníků

Vydavatel: Svaz zakládání a údržby zeleně, Křídlovická 68, 603 00 Brno, mob.: +420 777 581 544, e-mail: info@szuz.cz
Redakce: Ing. Jana Šimečková, e-mail: simeckova@szuz.cz, PhDr. Irena Večeřová, e-mail: irena.vecerova1@ seznam.cz
Kontakty na inzerci: Ondřej Vejmelka, Tel.: +420 777 810 737, Fax: +420 545 578 056, e-mail: inspirace@szuz.cz
Foto na titulní straně: ©photographmd/Fotky&Foto | **Grafická příprava, sazba a tisk:** Tiskárna Didot, spol. s r.o., Trnkova 119, 628 00 Brno, www.tiskarna-didot.cz | **Registrační číslo:** MK ČR E 15535 |

Žádná část tohoto čísla nesmí být bez písemného souhlasu vydavatele šířena.

PRŮHLEDY DO HISTORIE I.

V rámci vzdělávacího projektu Zahradnická perspektiva uskutečnil Svaz zakládání a údržby zeleně sérii seminářů, které se zabývaly historií a současností zahradnického oboru. Byly to chvíle poučné i pohodové, chvíle teoretických přednášek i praktických exkurzí, ukazujících plochy historických i současných realizací. Byly to příjemné okamžiky, které člověku při denním spěchu vytanou na mysli jako barevný střípek. Když je něco pozitivní, měli bychom se snažit, aby to přetrvalo a pokračovalo. Proto požádal Svaz zakládání a údržby zeleně jednoho z hlavních lektorů semináře Petra Mičolu, aby pro čtenáře INSPIRACE hledal a nacházel odborné tituly, které zůstaly pozapomenuty někde za železnou oponou totality, vřavou druhé světové války nebo v zákopech světové války první. Chceme lovit zbloudilé knihy jako láhve se vzkazy plujícími po hladině uplynulého času. Možná někoho zaujmou a knihu si vyhledá, vždyť i sám název tohoto časopisu inspiruje k dalšímu poznání.
Prvním vzkazem z minulosti je významné dílo v oblasti historie zahradního umění, o kterém již byla drobná zmínka v INSPIRACI 4/2011, publikace Zdeňka Wirtha z roku 1911 Evropská zahrada.

HISTORIE

EVROPSKÁ ZAHRADA, SPECIÁLNÍ ČÍSLO ČASOPISU „KRÁSY NAŠEHO DOMOVA“ OD ZDEŇKA WIRTHA

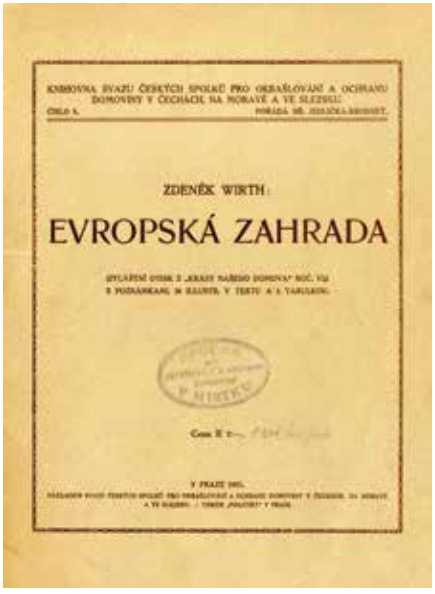

V roce 1911, kdy už šedesát tři let vládne František Josef I., Marie Curie-Sklodowska dostává Nobelovu cenu za objev radia a polonia, Roald Amundsen stane jako první člověk na jižním pólu, Jan Kašpar uskuteční svůj historický let z Pardubic do Velké Chuchle a Jaroslav Hašek zakládá „Stranu mírného pokroku v mezích zákona“, se chystá druhá zahradnická výstava v Praze. Při její příležitosti připravuje třiatřicetiletý Zdeněk Wirth pod názvem „Evropská zahrada“ vydání speciálního čísla časopisu „Krásy našeho domova“. Je duší vědec a jako vědec racionálně vysvětluje důvod svého počínání, neboť je to příležitost upozornit na správné základy zahrady a tím současně paralyzovat názory nesprávné. V úvodu publikace vysvětluje, proč celé široké téma výrazně zjednodušil. Chce totiž poučit a přesvědčit čtenáře, že zahrada je otázkou architektonickou, a že její forma jde ruku v ruce s rozvojem architektury. Nezabývá se podrobnostmi, které samozřejmě dobře zná, nechce lidem předložit materiál složitý a větevnatý. Pracuje s holými fakty v jednoduché větné stavbě, srozumitelným jazykem směřuje k jasnému cíli.

Publikace je vlastně upravená přednáška, kterou přednesl Zdeněk Wirth v Uměleckо-průmyslovém museu v Praze 20. února 1910. Má sedm kapitol, možná záměrně stejně jako dnů, které potřeboval Bůh ke stvoření světa. Wirth se snaží „stvořit“ moderní zahradu. V každé kapitole píše stručnou charakteristiku s uvedením příkladů děl daného období, což činí s mistrnou přesností, s vrozeným smyslem pro racionalitu a logiku, tak jak si to žádá skutečné vědecké dílo, očištěné od jakýchkoliv příměsí subjektivního, citového pohledu. V závěrečných poznámkách uvádí výčet odborných knih a časopisů s odkazy na stránky, ze kterých čerpal.
Definice jednotlivých období jsou kultivované s vnitřní silou, která člověka nenechá na pochybách, že autor téma velmi dobře zná. Zdeněk Wirth zde řadí fakta, která mají přesvědčit obyčejné lidi, procházející výstavními prostorami, o důležitosti zahradního umění jako základního fundamentu, na který je teprve třeba vystavět návrh zahrady. Tady je sedm drobných nahlédnutí do sedmi kapitol jako ochutnávka krásy myšlenky, slova a touhy po sdělení. I když jsou ukázky vytrženy z kontextu, může si čtenář udělat celkem jasný, i když zjednodušený názor o každém období. A o to Wirthovi přesně šlo.

STŘEDOVĚKÁ ZAHRADA, NAHLÉDNUTÍ PRVNÍ

(uzavřený malý prostor hradního příkopu nebo klášterního dvora)

...zahrada, skrovného prostoru a jednodušší geometrie, s hustým trávníkem, několika záho-

OBR. 1. ZAHRADY V RUKOPISE BREVIARIUM GRIMANI

PODLE BAREVNÉ REPRODUKCE V EDICI FRIESOVÉ. 1904—1910.

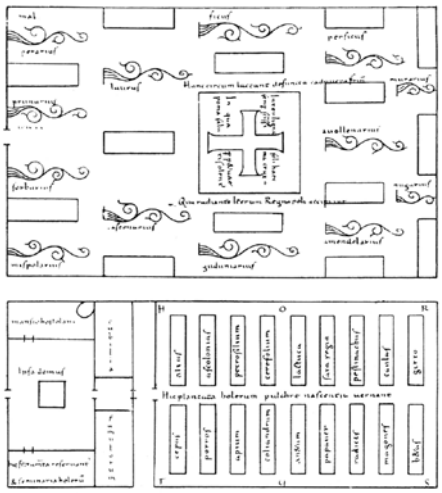

OBR. 2. PŮDORYS ZAHRAD V KLÁŠT. SV. HAVLA Z R. 820. PODLE FAXIM. V EDICI KELLEROVĚ 1844.

ny kuchyňských zelenin, růží a lilií, rybníčkem a drobnou kašnou, kolem nichž procházejí se pávi, celek je ohrazen zdí zcela nízkou, drnem krytou...(str. 2)

ITALSKÁ ZAHRADA, NAHLÉDNUTÍ DRUHÉ

(půdorys vily pokračuje v půdoryse zahrady)

...Tak i zahrada podléhá univerzálnímu působení rennaisančních architektů, kteří ji pojali jako část domu, paláce a podřídili její architektonické členění architektuře domové. Tak přechází zákonná symetrie a přísná osovost zcela logicky na celý útvar zahradní, půdorys vily pokračuje v půdorysu zahrady tak, že z obou živlů, stavby a přírodního materiálu, stává se jednotné, nedílné dílo architektonické...(str. 7)

HOLLANDSKÁ ZAHRADA, NAHLÉDNUTÍ TŘETÍ

(jednoduchá geometrie a zdobné koberce květin)

...V hollandské zahradě je podkladem proti italské terase rovina a proti vodopádu a vodotrysku tichá voda v ohromném množství; z těchto motivů vytěžilo Nizozemí typ zahrady jako řadu polí, ohraničených po způsobu ostrovů kolem dokola vodou. Další členění polí je pravým opakem velké koncepce základní; dělení je malicherné, celý duch ovládající tato pole, je zdobivý, přímo hračkářký, pracuje barevně pestrými koberci květin, stříhá keře, sází úmyslně zakrslé stromy, staví do záhonů

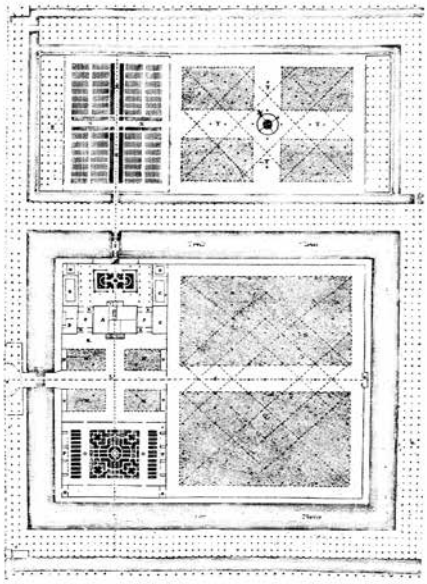

OBR. 12. PŮDORYS ZAHRAD U VILY VREDENBURGH V HOLLANDSKU. Z G. GALLAND, GESCH. DER HOLL. BAUKUNST, 189).

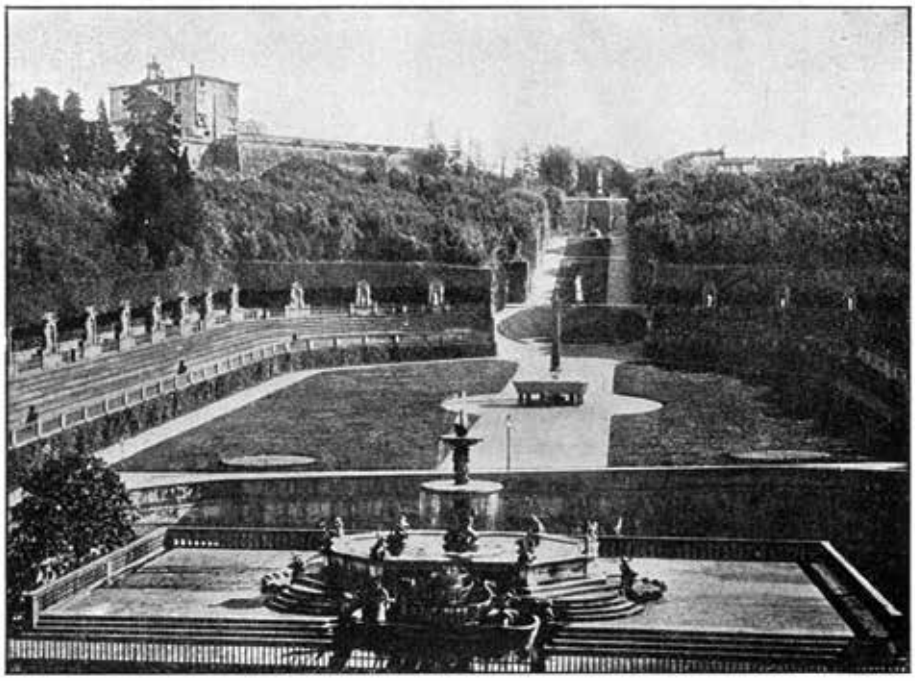

OBR. 10. AMFITEATR V GARDINO DI BOBOLI VE FLORENCII. Z KUNST- UND KUNST-HANDWERK, ROČ. XI.

ZDENĚK WIRTH (1878–1961)

se narodil roku 1878 v Libčicích u Hradce Králové. Vystudoval gymnázium ve Vysokém Mýtě a následně filozofickou fakultu na české části Univerzity Karlovy. Od r. 1905 působil v Umělecko-průmyslovém muzeu a od r. 1907 jako člen vídeňské Ústřední komise pro péči o památky. Jeho rázný vstup do českého kulturního světa, kdy mj. spolu s J. Kotěrou (1871–1923) založil a spoluvytvářel časopis Styl, přerušila čtyřletá vojenská služba na bojištích první světové války.

Po svém návratu z fronty v roce 1918 byl povolán do Ministerstva školství a národní osvěty. Působil tu následujících dvacet let, zpočátku jako přednosta oddělení památkové péče, později přednosta odboru osvěty. Byl penzionován v roce 1938, ale po osvobození vstoupil znovu do služeb státu, pracoval jako předseda Národní kulturní komise a poté jako člen Ústřední komise státní památkové péče.

Těžištěm vědecké práce byl pro Wirtha zpočátku základní terénní výzkum, práce na soupisech uměleckých památek. Věnoval se dějinám umění obecně, dějinám zahrady jako výtvarného projektu a studiu městského organismu. Jako jeden z prvních vycítil, že do umělecké tvorby spadá i fotografie, spolupracoval například s K. Plickou a oceňoval práci J. Sudka.

Zásluhy Zdeňka Wirtha byly oceněny členstvím v mnoha význačných spolcích a vědeckých institucích. Byl jako jeden z prvních jmenován členem nově vytvořené ČSAV (1952) a tři roky vykonával funkci předsedy její filozoficko-historické sekce. Zdeněk Wirth byl badatelem širokého spektra zájmů, organizátorem vědeckých i pedagogických úkolů a osobním zaujetím vytvořil tvůrčí prostor i pro generaci svých žáků a následovníků. ■

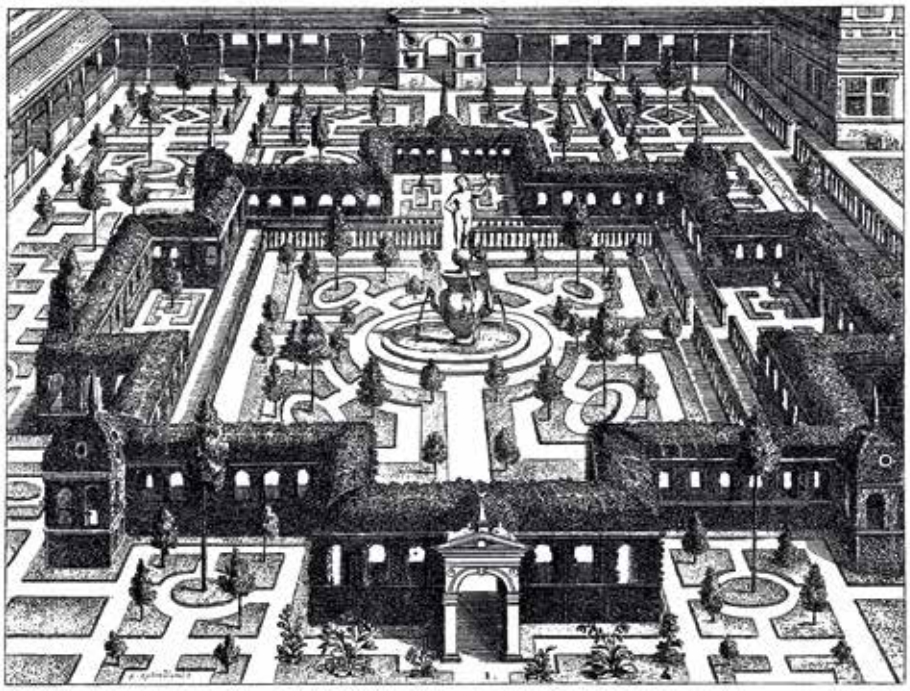

OBR. 11. VREDEMAN DE VRIES. IDEÁLNÍ ZAHRADA. RYL PH. GALLE

Z L'ART POUR TOUS ROČ. IV. ČÍS. 5.

drobné porcelánové figury a pěstuje hlavně s vášní tisíceré druhy tulipánů a hyacint ...(str. 11)

FRANCOUZSKÁ ZAHRADA, NAHLÉDNUTÍ ČTVRTÉ

(perspektiva a rafinované využití terénu)

...Co tvoří podstatnou novotu ve francouzské zahradě, je úprava, stylizace krajiny. Le Notre nebéře terrain v jeho primárním útvaru, ale podrobuje jej, urovnává ke vznešené jednotě, využitkuje často jeho vlastnosti, ale vždy raffinovaně, vždy ve svém smyslu. Ploché okolí Paříže bez zvláštních vyvýšenin a ostrých vrcholů určovalo hned z počátku styl zahradní a terasa, v Itálii produkt nutnosti, je zde jen akcentem v rovině, jen jejím potvrzením. Co bylo v Itálii kondensováno na terasách, Le Notre rozvíjí v rovině, plastický dojem nahrazuje perspektivou, ale uskutečňuje opět starou zásadu umělecké jednoty domu a zahrady ... (str.16)

ANGLICKÁ ZAHRADA, NAHLÉDNUTÍ PÁTÉ

(komponovaná napodobenina přírody)

...Postup od architektonické a symetrické dispozice k dispozici naoko náhodné a nepravidelné děje se zvolna, ale vytrvale; park jako zvláštní druh zůstává zprvu ještě oddělen od zahrady, ale otvírají se do něho průhledy; později se ideová hranice mezi oběma druhy stále více stírá, zahrada omezuje se jen již příkopy a výhledy stávají se širšími; zatím již i park má svůj styl a pronikaje do zahrady nutí ji k uvolnění architektonických principů; na konec splývají oba druhy těsně a styl parkový stane se schematem; zprvu se park (či zahrada) drobí v řadu náladových obrazů, ale v dalším postupu prorážejí vyšší hlediska malířská, snaha po jednotě, až park úplně opanuje a dává zahradě nový styl, volnější rytmus, stává se komponovanou odlikou přírody… (str. 21)

OBR. 28. PARK V LOCHINCHU V ANGLII.

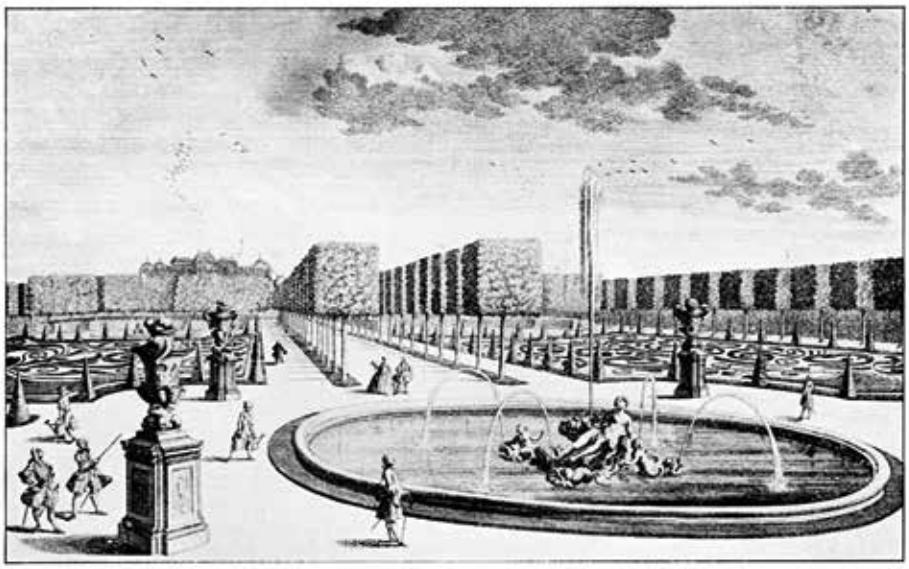

OBR. 18. PROSPEKT ZAHRADY SCHWARZENBERSKÉ U VÍDNĚ. ARCH. FISCHER Z ERLACHU, 1728.

PODLE SAL. KLEINERA RYL G. D. HEUMANN. Z A. CZULLIK, WIENER GÄRTEN, 1891.

ZAHRADA V XIX. STOLETÍ, NAHLÉDNUTÍ ŠESTÉ

(styl je pojmem bez obsahu, ubíjí uměleckou myšlenku)

...v této poslední době nejedná se o zahradu jako umělecké dílo, ale vedou se diskusse o tom, který sloh je nejpřiměřenější pro ten který druh zahrady, nejde na př. o zásadní přípustnost květinového koberce uprostřed starého empírového parku, ale o vzorec k jeho ornamentům, zda lidový či renaissanční, zda obkreslený z dřevěné lomenice či plátěné výšivky. I opětného návratu Chambersovské zahrady v novém dobovém zabarvení, s terrakotovými laněmi a trpaslíky, s litinovými můstky a s bludnými balvany a zkácenými dubovými kmeny z cementu se dožil konec

XIX. století a tato fáse znamená nejhlubší úpadek zahradní architektury...(str. 27)

MODERNÍ ZAHRADA, NAHLÉDNUTÍ SEDMÉ

(vědomě tvořené, komponované umělecké dílo)

Intimní život moderního člověka v rodinných domcích zcela přirozeně vyvinul zásadu, že je zahrada pokračováním domu, až k umělecké její aplikaci.(str. 28)

Z GARDENS OLD & NEW, I., 1905.

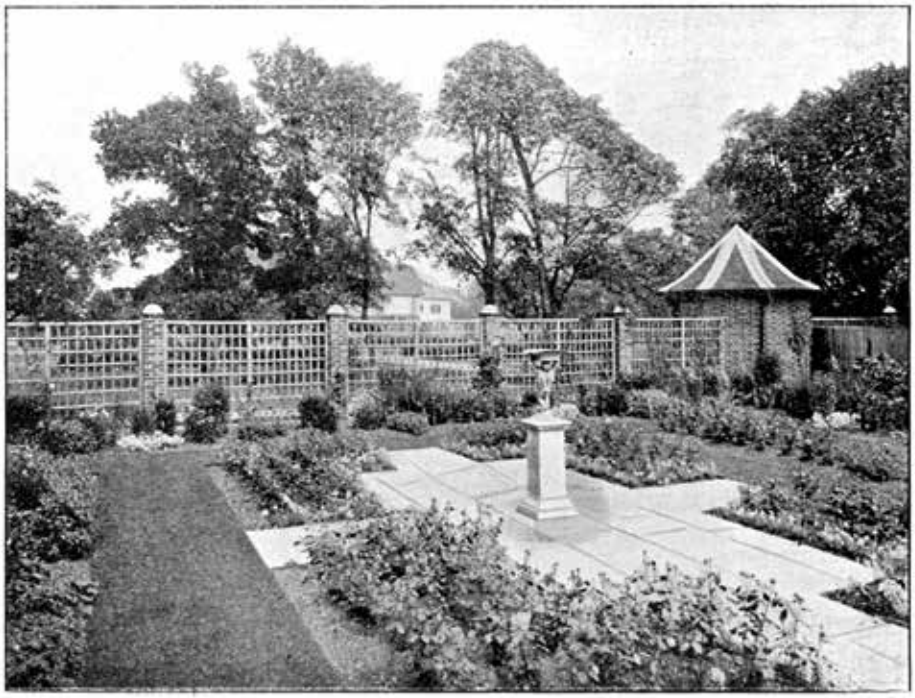

OBR. 32. RŮŽOVÁ ZAHRÁDKA. ARCH. TH. H. MAWSON. Z THE ARCHITECTURAL REVIEW, 1910.

…neměnné zákony architektonického tvoření i při změně účelu a výrazových prostředcích spojují dnešního architekta s umělci starých zahrad ne v zevním detailu, ale ve všeobecné zásadě a pojetí architektonického úkolu…

Moderní zahrada se stala vědomě tvořeným, komponovaným dílem uměleckým, tato jediná, znovunalezená pravda spojuje nás více a úžeji se všemi v předu vylíčenými i staršími fázemi vývoje než mechanická spojitost napodobením forem historických nebo jejich detailů. (str. 29)

OBR. 30. PSEUDOITALSKÁ ZAHRADA U ZÁMKU BELTON V ANGLII. Z GARDENS OLD & NEW. I., 1905.

Nahlédli jsme do drobné publikace, která má právo být zařazena do zlatého fondu nejvýznamnějších knih našeho oboru. Zdeněk Wirth ukázal jak v období do roku 1911, tak v dalších letech své pracovní dráhy, že je vynikajícím odborníkem v oblasti historie a památkové péče. Jeho charakteristiky jednotlivých období jsou přesné, dodnes aktuální a i když byla Evropská zahrada „jen" přílohou časopisu „Krásy našeho domova", určena především návštěvníkům pražské zahradnické výstavy, je pro nás významným a hlavně poučným dokladem, který by neměl zůstat ukryt v policích univerzitních knihoven. ■

Autor článku Ing. Petr Mičola čerpal z knihy Evropská zahrada s podtitulem ZVLÁŠTNÍ OTISK Z „KRÁSY NAŠEHO DOMOVA" ROČ. VI. s poznámkami, 36 illustr. v textu a 1 tabulkou, kterou v roce 1911 vydal Svaz českých spolků pro okrašlování a ochranu domoviny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku

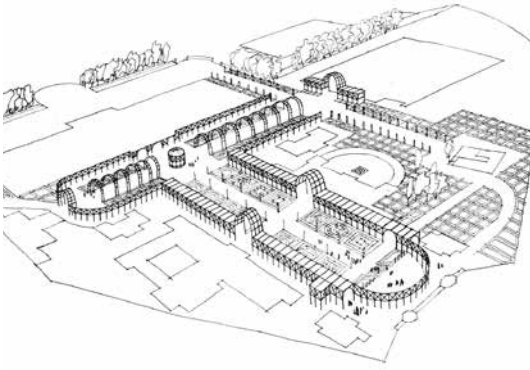

ZAHRADY, KTERÉ LÉČÍ

V průběhu života se naše potřeba pobytu v zahradách liší. Jsou ale dvě období, kdy možnost prožívat svůj čas v zahradě rozhoduje velkou měrou o kvalitě našeho života. Je to rané dětství, na něž si většinou nepamatujeme, ale dokážeme si je představit, když máme vlastní malé děti. Přesto ale dětství není to nejdůležitější období. Děti jsou velmi odolné a přizpůsobivé a dokáží prožít šťastné dětství i v relativně nepříznivém prostředí, jsou-li obklopené láskou svých blízkých. Všichni však nejvíce potřebujeme zahradu v době, kdy nám síly ubývají, v době dlouhodobé nemoci nebo stáří. Je jen velmi málo lidí, kteří k tomuto pocitu během svého života nedospějí. Právě v této době, kdy jsme velice zranitelní a často skutečně bezbranní, zahrada léčí tělo i duši.

TRENDY

BYLINKOVÁ ZAHRADA DOMOVA SV. JOSEFA V ŽÍRČI U DVORA KRÁLOVÉ NAD LABEM

Skutečně „uzdravující zahrada“ však musí splňovat několik základních předpokladů. Zcela zásadní je její přístupnost i pro lidi s omezenou možností pohybu – dostatečně široké pohodlné zpevněné plochy a především možnost překonat výškové rozdíly pomocí ramp.

Každá zahrada je potěchou pro duši, ale kvetoucí rostliny na nás mají zvláště v době nemoci blahodárný vliv – vnášejí do prostoru radost. Stejně působí i léčivé byliny, ovocné stromy a drobné ovocné keře i zelenina. Péče o zahradu bez použití chemických hnojiv a ochranných chemických postřiků je náročnější, ale pokud se daří se jim vyhýbat, dostává zahrada další, neuchopitelný rozměr blízkého souladu s životem Země.

Toto kritérium dnes splňuje mnoho zahrad, a přesto jim něco zásadního chybí. To co dělá z „přírodní zahrady“ nebo běžné bylinkové zahrady zahradu léčící duši i tělo je KRÁSA.

Krása založená na kompozičních principech, na kvalitním detailu technických prvků, na odborné péči o rostliny. Ideálně v prostředí, ve kterém cítíme těžko popsatelný genius loci, duch místa, daný buď historii, nebo přírodními podmínkami. Právě taková zahrada je v bývalém jezuitském klášteře v Žírči, kde je umístěn Domov svatého Josefa, jediné lůžkové zařízení v České republice, které pečuje o klienty s roztroušenou sklerózou. Toto zařízení spravuje Oblastní charita Červený Kostelec a v loňském roce v květnu zde byla zrealizována „Bylinková zahrada Josefa Kamela“ podle projektu Ateliéru Krejčiříkovi. Během realizace došlo z důvodů finančních a praktických k dílčím technickým změnám. Odborný dohled nad realizací zahrady měl zahradník–profesionál, který také dbá o to, aby se o zahradu správně pečovalo. Kvalitně byly zrealizovány zpevněné mlatové povrchy z vápenné drti frakce 0–8 mm, materiál byl použit z blízkého lomu Kunčice u Vrchlabí. Přestože použití mlatu je v daném místě,

Bylinkové záhony byly doplněny konstrukcemi pro ovocné dřeviny.

vyzařujícím bohatou barokní historií velmi vhodné, jako každý mlat ve vlhkém počasí povrch měkne a pro klienty na vozíčcích je pak pohyb obtížnější.

Součástí konceptu zahrady pro klienty jsou snadněji dostupné vyvýšené záhony

Cílem je, aby klienti Domova svatého Josefa mohli v prostoru bylinkové zahrady nejen relaxovat, cvičit a setkávat se v příjemném prostředí. Součástí léčebné terapie je i možnost vyset si svá semínka, pravidelně o rostliny pečovat i sklízet a konzumovat vlastnoruční výpěstky. Proto jsou součástí konceptu zahrady pro klienty snadněji dostupné vyvýšené záhony mulčované štěrkem a slámou. Tam se pěstuje hlavně zelenina a aromatické byliny. Petržel, pažitka, libeček a další bylinky jsou také využívány v kuchyni, která slouží pro klienty Domova sv. Josefa.

Některé bylinkové záhony byly doplněny konstrukcemi, na něž jsou vyvedeny ovocné dřeviny. Ty bude zahradník odborně pravidelně tvarovat, aby se využila relativně malá plocha zahrady. Tento způsob pěstování navazuje na historii tvarování ovocných dřevin v naší zemi. V zahradě jsou pod dohledem externího zahradníka zaměstnáni lidé se sníženou pracovní schopností, kteří pracují na zkrácený úvazek a jeden dobrovolník. Počet zaměstnanců je variabilní v závislosti na sezónních pracích.

Bylinková zahrada v Žírči je otevřena i pro širokou veřejnost. Každý si může zahradu prohlédnout, ale i nakoupit bylinky, sadbu balkónových rostlin, zeleniny i trvalky.

Hlavním smyslem zahrady by měla i do budoucna zůstat základní myšlenka Domu sv. Josefa – zkvalitnit život lidem, kteří se potýkají s velmi těžkou nemocí, aby mohli alespoň část dne, kdy mohou v zahradě pobývat, vnímat životodárnou KRÁSU a v mezích svých možností se i podílet na zázraku proměny semínka v léčivou rostlinu. ■

Ing. Radmila Fingerová

Foto autorka a Dagmar Flosová

KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA
A OPRÁVNĚNÍ K PROJEKČNÍM ČINNOSTEM

Krajinářská architektura je významným tvůrčím oborem, nedílnou součástí architektury jako celku, v jehož rámci se zabývá především otevřenými prostory v sídle i volné krajině (jako jsou např. parky, náměstí, návsi, ulice, dětská hřiště, nábřeží, systémy zeleně atd.). Účast krajinářských architektů je nezastupitelná zejména při tvorbě územních plánů, kde zajišťují koncepci ochrany a udržitelného rozvoje krajiny. Krajinářští architekti neřeší pouze specifické problémy výsadby vegetačních prvků, ale pohybují se v daleko širších souvislostech architektonických, environmentálních, sociálních a ekonomických. Krajinářský architekt je tvůrčí osobností, je profesionálem ve svém oboru schopným komunikovat s partnery, koordinovat další profese a vést multidisciplinární tvůrčí projekty.

PRÁVO

SPECIFIKA KRAJINÁŘSKÉ ARCHITEKTURY

Pro krajinářskou architekturu platí stejná kompoziční, estetická a další pravidla, jako pro ostatní architektonickou tvorbu. Na rozdíl od ostatních architektonických oborů ale tvoří díla živá a dynamická. Díla, která dospívají a dynamicky se proměňují v ročních cyklech i dlouhodobém vývoji. To je něco, co si ostatní architektonické profese dokážou představit jen velmi těžko. Je to totéž, jakoby se dům stavěl z materiálu, který časem mění svůj objem a tvar. Krajinářský architekt musí tuto dynamiku umět předvídat a musí s ní umět počítat. Projekt zobrazující definitivní podobu krajinářského díla je špatný a nereálný. Správný projekt krajinářského díla musí řešit celkovou koncepci s návrhem postupu, jak k této koncepci dospět a musí nastínit, jak dosaženou koncepci aktivní péčí dlouhodobě udržet. Konkrétní detailní podoba návrhu pak může být platná jen pro určitý časový úsek – pro období výsadby a pro výhledový stav v konkrétním časovém horizontu.

Klienti, kteří požadují hotovou zahradu „na klíč", se pak se překvapeně diví, že dílo nemá velké trvání, mění se, přerůstá a rozpadá se. Specifika krajinářské architektury si často neuvědomují ani kolegové z příbuzných profesí. V každodenní realitě je v České republice krajinářský architekt stále vnímán jen jako specialista na rostlinný materiál přizvaný na konci tvůrčího procesu. K projektu výstavby je často (je-li vůbec) vyzván, až když je stavební objekt umístěn a výškově osazen do terénu a vyprojektovány jsou veškeré zastavěné a zpevněné plochy. V zemích, kde má náš obor delší tradici, jsou to právě krajinářští architekti, kteří spolurozhodují o trasách silnic, dálnic, či umísťování objektů. V sousedních zemích je samozřejmostí, že jsou krajinářští architekti součástí pracovních týmů ve všech projektových etapách, nikoliv pouze tehdy, až je vše podstatné rozhodnuto a zbývá pouze „ozelenit". Často jsou přímo vedoucími mezioborových týmů.

POSTAVENÍ OBORU VE SVĚTLE ZÁKONŮ

Vnímání a postavení profese krajinářského architekta se v naší republice v posledních dvou desetiletích přeci jen výrazně změnilo. Lepší postavení krajinářských architektů v ČR přinesl především zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Podle něj je krajinářská architektura v České republice samostatným oborem autorizace a je tak, alespoň formálně, postavena na roveň ostatním architektonickým profesím. Pokud se ale na tento obor podíváme z mezinárodního úhlu pohledu, stále ještě můžeme vidět velké rezervy. I když se krajinářští architekti oficiálně stali plnoprávnými členy České komory architektů (ČKA), reálná praxe tomu mnohdy ještě plně neodpovídá. K projektové činnosti ve výstavbě je podle § 158 zákona č. 183/2006 Sb. (stavební zákon), nutné zvláštní oprávnění (autorizace), udělované podle zákona č. 360/1992 Sb. Projekční činnost v oboru krajinářská architektura by tedy měli vykonávat pouze autorizovaní krajinářští architekti. Problém je ale v tom, jak jsou ve stavebním zákoně (č. 183/2006 Sb.) definovány stavby, k jejichž povolení či ohlášení je třeba předložit projektovou dokumentaci. Samostatná díla krajinářské architektury zde chybí. Tak i rozsáhlý park, pokud jeho součástí nebudou stavby uvedené v § 103 nebo 104 stavebního zákona, lze realizovat bez stavebního povolení nebo ohlášení a tedy bez projektu. Pokud jsou přesto projekty vyžadovány například jako podklad pro dotační řízení, nejedná se o projekty ve smyslu stavebního zákona a poskytovatel dotace (nejčastěji Ministerstvo životního prostředí, respektive Fond ŽP) nepožadují jejich vypracování autorizovanou osobou.

Vezmeme-li v úvahu povinný rozsah a obsah projektové dokumentace tak, jak je definován ve vyhlášce č. 499/2006 Sb. o dokumentaci staveb, pak by autorizovaný krajinářský architekt měl spolupracovat na veškeré projektové dokumentaci pro ohlášení stavby a k žádosti o stavební povolení, protože v příloze č. 1 k citované vyhlášce jsou jako nedílná součást projektové dokumentace uvedeny i povrchové úpravy okolí stavby včetně vegetačních úprav. Zde je patrné určité „přehlížení" krajinářských architektů. Stavební architekti a urbanisté nespolupracují s krajinářskými architekty, jak jim ukládá zákon (§ 159, odst. 2 stavebního zákona.„... Není-li projektant způsobilý některou část projektové dokumentace zpracovat sám, je povinen k jejímu zpracování přizvat osobu s oprávněním pro příslušný obor nebo specializaci, která odpovídá za jí zpracovaný návrh"), ale práci svěřují za směšný honorář neautorizovaným osobám, často i bez příslušného vzdělání.

OBJEDNATELÉ SE SAMI POŠKOZUJÍ

Zneklidňující na této praxi je skutečnost, že je ze strany pracovníků veřejné správy přehlížena a často se na ní veřejná správa podílí sama, když ve výběrových řízeních není požadována příslušná kvalifikace a projektové práce jsou za nepřiměřeně nízké ceny zadávány osobám a společnostem nesplňujícím odborné kvalifikační požadavky. Veřejnost potom nerozlišuje, jaká byla kvalifikace autora díla (a mnohdy ani tu možnost nemá), pověst a autorita oboru jako celku tak trpí. Nehledě na právní stránku, vede tato praxe k poklesu úrovně děl krajinářské (zahradní) architektury a poškozuje samotného objednatele, protože:

1. na rozdíl od autorizovaného architekta, jehož odbornou úroveň garantuje Česká komora architektů, odbornou úroveň neautorizovaných osob nikdo neověřuje;
2. zatímco autorizovaný architekt má povinně pojištěnu odpovědnost za škody způsobené při výkonu profese, odpovědnost za škodu způsobenou neautorizovanou osobou při projektové činnosti ve výstavbě nelze pojistit.
3. autorizovaný architekt ručí za své dílo ze zákona po celou dobu existence tohoto díla,
4. živnostenský zákon (zákon číslo 455/1991 Sb.) neumožňuje vydat živnostenské oprávnění k samostatné projekční činnosti bez příslušné autorizace, protože autorizace je podle tohoto zákona zvláštní

podmínkou provozování živnosti (§ 2, odst. 4 zákona číslo 455/1991 Sb). Bez autorizace nelze projekční činnost ve výstavbě provozovat ani jako svobodné povolání. Provozování samostatné projekční činnosti bez příslušného živnostenského oprávnění tak lze dokonce považovat za neoprávněné podnikání a může tak naplňovat skutkovou podstatu trestného činu (§ 251 Trestního zákoníku).

AUTORIZOVANÝ KRAJINÁŘSKÝ ARCHITEKT

Ke zlepšení právního prostředí, k ochraně zadavatele i ke zvýšení úrovně děl krajinářské (zahradní) architektury, především ve veřejném prostoru, je nezbytné důsledně uplatňovat požadavek na kvalifikační úroveň projektantů (požadavek na příslušnou autorizaci) ve všech vypisovaných výběrových řízeních a při uzavírání smluv na projektovou činnost. Nezbytná je také důsledná kontrola projektů ze strany stavebních úřadů. Na veškeré projektové dokumentaci, předkládané stavebnímu úřadu, ve které jsou řešeny také objekty krajinářské architektury, by měl tedy vždy spolupracovat autorizovaný krajinářský architekt (autorizace A3). S pověstí oboru krajinářské architektury souvisí rovněž velmi časté neoprávněné užívání titulu „architekt" některými uchazeči o veřejné zakázky (obvykle ve spojení „zahradní architekt"). Podle platných zákonů je titul „architekt" chráněný titul a smí ho užívat jen osoby, které jej získaly studiem jako titul akademický, nebo osoby, které k jeho užívání opravňuje autorizace podle Zákona (§ 13, odst. 2 zákona č. 360/1992 Sb. o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě). Neoprávněné užívání titulu architekt, ať již v jakémkoliv spojení, je tak porušením zákona a může být podle zákona postihováno.

Jak již bylo řečeno, lze v ČR podle zákona vykonávat profesi krajinářského architekta jen na základě autorizace. Pro získání autorizace je nezbytné předepsané vzdělání, nejméně tři roky praxe pod vedením autorizovaného architekta, doporučení dvou autorizovaných osob a složení autorizační zkoušky. Uznaným vzděláním se v současné době rozumí vzdělání na Mendelově univerzitě v Brně, zahradnické fakultě, obor krajinné architektury v Lednici na Moravě, která má také mezinárodní akreditaci IFLA (International Federation of Landscape Architects – Mezinárodní federace krajinářských architektů). Autorizaci je možné získat i s jiným (příbuzným) vzděláním, tomu je pak přizpůsobený obsah autorizační zkoušky.

Problém je v tom, že jsme malá země a autorizovaných krajinářských architektů je u nás jen asi půl druhé stovky a z toho jen zlomek má zájem o členství v IFLA. Členství a spolupráce s IFLA má přitom pro nás klíčový význam. Pro prestiž a postavení oboru je nezbytné zkvalitňovat výuku studentů krajinářské architektury, rozvíjet mezinárodní spolupráci mezi univerzitami a podporovat studentské výměny. Ani další celoživotní vzdělávání krajinářských architektů, které je nezbytností, se neobejde bez mezinárodní spolupráce a výměny informací. ■

Ing. Samuel Burian, SKA IFLA CZ

ADAM
ZAHRADNICKÁ A.S.

VELKOOBCHOD
PRO PROFESIONÁLY

vzrostlé alejové stromy, jehličnany
topiary, dřeviny pro živé ploty
keře a stromy do krajiny

travní osiva, substráty, hnojiva
kobercové trávníky, kůly

www.adamza.cz

664 31 LELEKOVICE, Lelekovice 866
tel.: 541 232 700, fax: 541 232 720
e-mail: lelekovice@adamza.cz

289 15 BŘÍSTVÍ, (dálnice D11, exit18)
tel.: 325 516 099, fax: 325 516 098
e-mail: bristvi@adamza.cz

VÝZNAM, TERMINOLOGIE A ROZDĚLENÍ DRUHOVĚ PESTRÝCH SMĚSÍ,

ANEB ABYCHOM SE NAVZÁJEM DOBŘE POCHOPILI

Druhově pestré porosty jsou v zahradní architektuře ne zcela výstižně nazývány termínem „Květnatá louka“, což je dle ČSN 839 001 původní přirozený, záměrně založený nebo přísevem upravený travní porost s výrazným podílem dvouděložných bylin. Nepřesná terminologie v praxi způsobuje nedorozumění mezi investorem a krajinářským architektem.

TRÁVNÍKY

Pod názvem květnatá louka si laik logicky představí bohatě, téměř dekorativně, kvetoucí porost, zatímco termín „Druhově pestrý porost“, coby přírodě blízký vegetační prvek, zahrnuje nesmírnou škálu typů společenstev, od bohatě kvetoucích po téměř pouze travní, jejichž využití, složení a často zcela odlišný způsob ošetřování vyžadují důkladnější znalost problematiky pícninářství, pedologie, agrotechniky a fytocenologie, a to především od krajinářských architektů, kterým je stále častěji svěřována kompetence k vytvoření směsí pro luční a pastevní využívání, protierozní ochranu půd, napodobení konkrétního přírodního společenstva, a to vše s podmínkou zastoupení alespoň elementárního podílu bylin v porostu.

PEJCHAL (2005) definuje přírodě podobný vegetační prvek takto: „Svým charakterem (druhová, prostorová a případně i věková struktura) se významně blíží jak rostlinným společenstvím přirozeného a polopřirozeného charakteru, tak i spontánně vzniklým společenstvím rostlin přírodě vzdáleným. Vykazuje tedy z praktického hlediska již nezanedbatelný stupeň autoregulace, respektive spontaneity, dlouhodoběji se však bez cílené péče neobejde. Jeho vlastnosti a/nebo širší kontext, ve kterém se nachází, jsou též výsledkem kompozičního záměru.“ Dle této definice je termín „Louka“ vnímán jako přírodě podobný vegetační prvek, který nevylučuje druhovou pestrost, a jeho vlastnosti odpovídají záměru krajinářského architekta. V zemědělské praxi je termín „Louka“ chápán jednoznačně produkčně a takto jej chápou i semenářské firmy, které se výrobou směsí zabývají. V odborné literatuře není termín „Louka“ pevně definován, termín „Květnatá louka“ je také zavádějící, a proto je při každém kompozičním záměru nutné podrobně specifikovat a jasně stanovit cíl, kterého chce krajinářský architekt na zájmové ploše konkrétním návrhem dosáhnout. U druhově pestrých porostů je tento problém zcela zřejmý a rozpor je daný především odlišným vnímáním jednotlivých uživatelů. Porost, který může být jedním člověkem chápán jako velice cenné druhově pestré společenstvo, je jinými lidmi vnímán jako zaplevelená neudržovaná plocha, která do krajiny nebo veřejné zeleně nepatří.

Z hlediska hierarchie trávníkářského třídění porostů spadají všechny extenzívně pěstované travní, travinnobylinné i vyloženě druhově pestré porosty do kategorie krajinných trávníků. „Krajinný trávník“ dle ČSN 839031 zahrnuje převážně extenzivně využívané a/nebo pěstované porosty ve veřejné a soukromé zeleni, v krajině, u komunikací, na rekultivovaných plochách, druhově bohaté porosty lučního charakteru. Jedná se o trávníky se širokým spektrem použití podle účelu a stanoviště, např. jako ochrana proti erozi, odolnost na extrémních stanovištích, základ pro rozvoj stanovištně vhodných biotopů, zpravidla nezatížitelné nebo jen málo zatížitelné. Nároky na péči jsou u krajinných trávníků velmi malé až střední, ve zvláštních případech až velmi vysoké. Kategorie krajinný trávník dle výše uvedené definice zahrnuje veškerá travní společenstva mimoprodukčního charakteru.

Z výše uvedeného je zřejmé, že v zahradní architektuře se propojují poznatky a terminologie mnoha směrů a ne všechny typy porostů lze jednoznačně zařadit do konkrétní škatulky, protože právě kreativita zahradní architektury zavedené stereotypy nabourává. Aniž by bylo záměrem popřít všechny definice a aktivně používané a v praxi zavedené termíny, je nutné uvědomit si odlišnosti ve vnímání architekty používaných výrazů jak veřejností, tak i odborníky z jiných oborů.

ROZDĚLENÍ DRUHOVĚ PESTRÝCH SMĚSÍ PODLE VYUŽITÍ - KUCHAŘKA PRO LAIKY

Z hlediska priorit jednotlivých kritérií a stanovení hlavního cíle využití budoucího plánovaného porostu, se rozdělení směsí

Štěrkový trávník nemusí být složen pouze z travních druhů, ale diverzitu mohou podpořit i vhodné dvouděložné druhy

na jednoznačně produkční a neprodukční pro intravilán a extravilán jeví jako nejjednodušší. Je-li v průvodní zprávě projektu definován požadavek na produkční nebo mimoprodukční využití květnaté louky, je současně podávána částečná informace o složení směsi, výšce porostu, výsevku, objemu pokosené biomasy a dalších vlastnostech, které bude požadovaný porost vykazovat. Z požadavku na výsev v extravilánu je zřejmé, že ve směsi nemají být např. zastoupeny nepůvodní rostlinné druhy. Přesto je samozřejmě nejvhodnější zpracovat do projektu rovnou konkrétní složení směsi a stanovit výsevek.

Druhově pestré směsi se navrhují i pro výsevy na zelených střechách

Schéma: Rozdělení druhově pestrých směsí podle využití porostu

EKOLOGIE

Druhově pestré porosty mají hned několik předností. Vedle významné krajinotvorné a estetické hodnoty je to především omezení počtu sečí během vegetačního období a to na 2–3 seče. K jejich přednostem patří i podpora diverzity a to nejen rostlinných druhů, ale i mikroorganismů a živočišných druhů, kteří v těchto porostech nalézají útočiště. Většina přirozených travních porostů se vyznačuje velkou proměnlivostí druhového složení. Poměrně stálé zastoupení druhů se udržuje jen na stanovištích, kde při menším počtu komponentů nejsou tak vyhrocené konkurenční vztahy. Změny podílů zastoupených druhů mohou být sezónní, každoroční, cyklické i trvalejšího charakteru. Široká druhová skladba květnatých luk je funkcí stanovištních podmínek a způsobu intenzity využívání porostu.

Druhově pestrá směs obsahuje v různém podílu určitý počet travních druhů, jetelovin a ostatních dvouděložných bylin. Druhové bohatství těchto porostů je dáno především zastoupením specifické skupiny dvouděložných rostlin, které se v průběhu let mění v závislosti na způsobu jejich využívání. Požadavky na vysoký počet rostlinných i živočišných druhů na stanovišti, zachování protierozní funkčnosti, odolnost vůči suchu, popř. i estetický dojem porostu, tzn. sladěnou, déletrvající a střídavou barevnost porostu, včetně využitelnosti jednotlivých částí bylin pro léčivé účely, předurčují i specifický přístup k tvorbě druhově bohatých směsí a jejich managementu. Mezi nezanedbatelná hlediska patří i problematika pylových alergií.

Zachování druhově bohatého společenstva je závislé na zemědělském hospodaření. Výrazné snížení pestrosti původních květnatých luk v nedávné době přineslo používání minerálních hnojiv a přesévání luk intenzivnějšími odrůdami trav a jetelovin. Produkce píce se zvýšila, ale rozmanitost rostlinného společenství se zmenšila. Některé dříve hojné luční květiny se staly vzácnými a dnes některé dokonce řadíme mezi ohrožené druhy. Obhospodařování krajinných travních porostů bude ve stále větší míře odpovídat požadavkům ochrany přírody. Květnaté louky se všemi přechodnými typy od suchobytných až po mokřadní společenstva s různou úrovní péče a časově diferencovanou dobou sklizně splňují požadavky na vytvoření přírodě blízkých biotopů. ■

Ing. Marie Straková, Ph.D.

LOUKA NEBO ZÁHON?

Kompozice „Ztracená cesta“. Suchomilná louka vysetá do zvětraliny. Trávník je založen klasicky na plném půdním profilu a zavlažován.

Představy o tom, co je ještě záhon a co už je louka, se pod vlivem posledních trendů poněkud drolí. Většinová společnost se zpravidla upíná k jednomu nebo druhému, podle toho, čím je louka nebo záhon dokáže zaujmout. Abychom zvolili správný květinový dekor, musíme znát cílové skupiny a samozřejmě jejích přání. Ve veřejné sféře k tomu používáme veřejné prezentace záměrů a v privátní prostě konzultujeme. Přáním mnoha autorů je být současní a aktuální. Vyzkoušet si to či ono ze světových trendů. Autoři bývají ve svých touhách často poněkud osamoceni a setkávají se nezřídka s konzervativní reakcí. Síla tradic hraničí v některých případech až s odporem ke všem novotám. Všechny strany mohou ale pro vzájemné pochopení učinit o pár kroků více. Pojednání „Trvalky v pohybu“ v INSPIRACI 1/2013 tuto problematiku nakouslo, nyní se na ni můžeme podívat podrobněji.

STOLETÍ BEZE ZMĚN

Vrátíme-li se do hlubší historie, řekněme do období několika desetiletí před Velkou válkou (1. světovou), byla to doba, kdy se dnešní zahradnické dělení na trvalky, skalničky, letničky, dvouletky či dokonce jehličnany teprve konstituovalo. Veškeré pereny, alpinky, annuely, bienny nebo dokonce konifery byly vnímány jako individua a škatulky se pro ně teprve hledaly. Došlo k tomu nejen díky vzniku tzv. „zahradnické botaniky“, ale nutila k tomu i praktická potřeba zařadit obrovské množství nových rostlin do nějakých skupin dle použití a životní strategie. Je pro nás těžko představitelné, že například v době vrcholící sběratelské vášně 19. století, se zároveň na leckteré zahradě ustálil výběr rostlin, které se s železnou pravidelností opakovaly v průběhu roku. Tradice ustáleného okruhu symbolických rostlin nesoucích konkrétní význam, se táhla již od středověku. Potřeba člověka se identifikovat omezovala výsledný okruh vyvolených rostlin, kterými se obklopoval. Samozřejmě se nikdo nevyhýbal novinkám a spolu s jejich příběhem přicházely do zahrady jako individuality. Dlužno poznamenat, že vnímání rostlin jako jedinců v závislosti na jejich příbězích zůstává v zahradách živé dodnes.

Rozvoj železnice a vznik „obchodních zahradnictví“ v druhé polovině 19. století samozřejmě nebyly jedinými faktory, které vedly k narušení těchto tradic, ale svou roli sehrály. Podobně jako příchod nových „žánrů“, jakými byly sestavy letněných nádob z oranžerií a samozřejmě letničkové bordury. Plošné dekorativní výsadby popřely individualitu rostlin dokonale. Nebylo to nic neznámého, zahradnická tradice má touhu „ovládat“ divočinu v sobě (živé ploty, broderie, pažit). Můžeme si povšimnout z dobových tiskovin, že část zahradníků i majitelů zahrad je odmítala přijmout, pouze pod tlakem všeobecného bontonu vyzdobili reliéfní bordurou parter. Bordura měla evidentně velký úspěch ve veřejných sadech (Volksgarten), ale v panských zahradách to nebylo vůbec pravidlem. Tato paralela nám může leccos připomenout z naší dnešní praxe.

Partery s osobní sbírkou květin, v kterých trávníku zbude jen úloha doplňku, se u nás prakticky nedochovaly. Jako žánr vzešly z květnice a dodnes jsou poměrně běžně k vidění v anglických zahradách (Hatfield House)

Za klasiku zahrad 19. století platila hlavně „květnice“. Na rozdíl od bordury nevycházela ze záhonového konceptu, ale šlo o volné uskupení individuálních rostlin komponovaných dle vkusu a naturelu majitele. Žánr to byl natolik volný, že snad ani žánrem nebyl. Ovšem prvek soutěživosti a prestiže obsahoval velmi výrazně. Květnice byly samozřejmě i součástí veřejných sadů a poměrně silně vyjadřovaly identitu místa a rukopis zahradníka. Proto k nim také panoval vyhraněný vztah ve stylu líbí/nelíbí, zatímco bordura byla jasná „hudba pro masy“, která se měla líbit všem. I v tomto lze najít vzorec patrný podnes. Takovou určující identitu měly například květnice v Chotkových sadech, které se vyvíjely po desítky let, nebo vyhlášené taroucovské květnice v Průhonickém parku patrné ještě po 2. světové válce. Proč

přežily květnice nejen příliv bordur, ale i republikových rabat? Právě z důvodu vysoké identifikace s prostorem a jeho návštěvníkem. Zohlednění individuality rostliny oslovuje konzervativního návštěvníka a ten je, jak známo, nadčasový. Hledáme-li dnes odpovědi na udržitelnost veřejné zeleně, pak musíme pracovat i s touto společenskou „podzemní řekou".

SMRT ZÁHONŮM!

Za posledních 25 let zmizela z našich parků drtivá většina květinových záhonů. Letničky se prostě zatravnily a trvalky přešly postupným selektivním vyžínáním k úplnému zániku. Nikomu nechybí, nikdo se po nich neptá, nebouří a nedemonstruje. Prostě náhle po zimě už nejsou. Na druhou stranu reinterpretace poděbradských květinových hodin vzbudila bouři hodnou orkánu, která vedla k revizi celého záměru. Podobně lze zmínit i diskuse o podobě středového záhonu v olomouckých Smetanových sadech, kterým by nadčasovost také slušela. Jinými slovy, záhony přežily pouze tam, kde nesou nějaký význam a konkrétní zprávu. Na jejich obranu se postavili konzervativci, ta stejná síla, která kdysi udržovala při životě květnice 50 let po jejich zlatém věku.

Všimněme si zde, že argument „záhon je shodně osazován již šedesát let" nebo „výsadba byla zrenovována podle dochovaných schémat z roku 1932", zní mnohem neprůstřelněji, než „autor použil pro tento prostor recepturu záhonu č. 16". Bude-li problematika existence záhonu rezonovat v místním tisku, okrašlovacích spolcích či ve výchově žactva, stane se záhon dostatečně privilegovaným, aby ho obecní zastupitelstvo neškrtlo tahem pera.

Kompozice „Raholina" v červenci krátce před pokosením.

I když absenci květinových záhonů ve veřejném prostoru často považují zahradní a krajinářští architekti či zahradníci za znevažování důstojnosti našeho oboru, pojďme ke kořenu věci. Obvykle panuje shoda v tom, že takzvané „úspory" jsou často jen zástěrkou k rušení záhonů, případně kontra argumentem proti jejich zakládání. Ano, v balíku na investice a údržbu, ve srovnání s povrchy chodníků a komunikací, představují záhony zanedbatelné drobné. Slovíčko „zanedbatelné" bohužel přesně vystihuje podstatu problému. Historická zkušenost nám ukazuje, že identifikace záhonové kompozice s konkrétní societou dokázala záhon udržet ve hře po dobu několika desetiletí. Otázka biotechnické životnosti vlastního prvku, která trápí mnohé autory, v tomto kontextu ztrácí smysl. Klíčová je naopak prostorově sociální životnost. V tomto směru můžeme považovat tuzemský veřejný park za velmi otevřený prostor pro novou vlnu, protože ta stará vyklidila pole. Ano, protektorátně socialistická doktrína záhonu „zum Befehl" je pryč a květinový záhon není nutnou podmínkou ani součástí veřejného parku či zahrady. Bez reálného opodstatnění nemá ve městě či obci co dělat. Nutno říci, že je to dobře a říká si to o návrat k přístupu, který naší společnosti byl tak vlastní až do předválečných dob (s krátkou poválečnou renesancí; například Svaz okrašlovacích spolků byl rozpuštěn v roce 1951). Dokonale symetricky šťastné krychle občanů jsou prostě pryč i s jejich záhony. Ale co tedy dál?

Kompozice „Raholina". Řízky 12 druhů šant a 12 soret šalvějí vysázené do směsi písku a perku.
V plném květu v červnu.

Holandský architekt Piet Oudolf zrušil svou pěstební školku a do někdejší podkladní vrstvy z pod školkařské textilie vysel louku, obohacenou trsy pozdních peren.

OD KVĚTNICE K LOUCE

V posledním roce jsem byl ve Ctěnicích (od roku 1950 jsou Ctěnice v katastru Vinoře a společně s ní byly v roce 1974 připojeny k Praze – pozn. red) svědkem diskuse o jabloňové aleji. Je signifikantním podpisem prostoru a celého díla, je nekompletní a její stav budí dojem potřeby zásahu. Jedni ji považují za přestárlou, vyplozenou a nebezpečnou. Druzí ji považují za umělecké dílo s neobvyklou identitou, hodné specifického přístupu v péči. Výsledkem diskuse je návrh opatření, který velí přeroubovat originální genetický materiál, napěstovat pro místo charakteristické vícekmeny a vysázet je s místními rodáky. Ten poslední bod považuji za nejdůležitější. Vedla mne k němu úvaha o historické pravdě. Kde budu já, kde bude autor, ba dokonce, kde bude instituce spravující dnes park, až zase někdo „chytrý" přijde s pilou? Věřím spíš tomu, že někdo

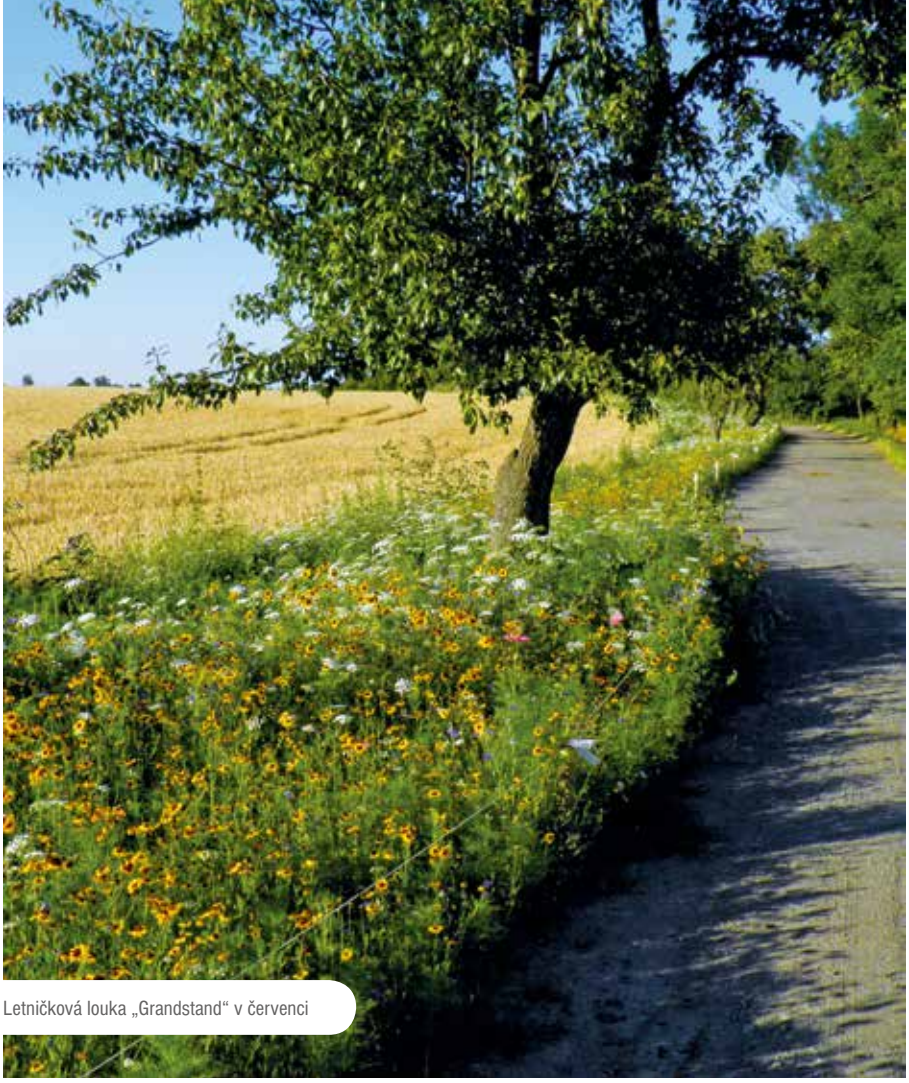

Letničková louka „Grandstand“ v červenci

z rodáků, kteří sázeli, bude dílo chránit. A to je princip, který mnozí ignorujeme a mnozí hledáme. Obé záměrně.

Stejná úvaha s historickou pravdou mne přivedla na myšlenku vystavit ctěnické obecenstvo jiné těžké zkoušce. Květnice mívaly své obdivovatele, nadšence i odpůrce. Jak to dělaly? Byla ta doba tolik jiná? Pokusil jsem se nadchnout několik kolegů pro vznik prostoru LOUKA, který vystavuje zahradnické experimenty veřejné konfrontaci. Od obce Přezletice jsme si zapůjčili pozemek a s příslibem jeho údržby i rozvoje ho proměňujeme k obrazu svému. Někdejší zámecký zahradník, Rudolf Polický, zde vysadil zajímavou kolekci hrušní, jabloní a švestek podél cesty. Pod nimi jsou ony známé pruhy „země nikoho“, které kdysi byly koseny a vypásány, dnes se o ně majitelé pozemků jen stěží starají. Naším prvním počinem byl výsev letniček z přímého výsevu v ploše 1000 m^2. Zvolili jsme směs Grandstand, kterou komponoval Nigel Dunnett pro Olympic Park v Londýně. Podtitul „vloni na olympiádě v Londýně, letos v Praze“ zněl ambiciózně. Pro ty z vás, kdo Ctěnice neznají, nutno dodat, že tato polní cesta byla donedávna konec světa, kde lišky dávají dobrou noc a chodí se spát se slepicemi. Ještě nedávno nás soused upozorňoval, že nemáme auta nechat stát před vraty, neboť se tu hrozně krade. Nálety jasanů, výmladky myrobalánů, beziny a kopřivy tvořily změť příhodnou pro skrytí lecjakého zločinu majetkového i mravnostního.

Celou akci podpořilo Zámecké zahradnictví Ctěnice, firma Imramovský, pražské ateliery a05, Šmídová Landscape Architects a kolegyně Jana Pyšková (na podzim se přidali i Kvítková-Beran a Hana Pivoňková) i obec Přezletice a třeba i agronom místního družstva, který se uvolil nestříkat ječmen herbicidy v blízkosti naší louky. S ohledem na dlouhou zimu jsme seli až 21. května přesně podle anglické technologie a naši síji kromě deště po následující týdny nic a nikdo nenarušil. Celý vývoj den po dni můžete sledovat v síti Facebook na stránce Grandstand Annual Meadow Prague.

Výsledek předčil naše očekávání. Jak by leckdo očekával, bylo to krásné a kvetlo to ostošest. Ale nečekaný byl zejména sociální přesah celého experimentu. Od konfliktů mezi „kradáky“, kteří vytrhávali celé rostliny, a příznivci, kteří je napomínali, ať tak nečiní, až po pravidelně hlídkující policii ve svých lesklých vozech. Místní špacír a cyklostezka ožily. Mnohé víkendy zde bylo živo jako nikdy předtím a z místa se stalo jakési nedělní korzo. Reportáž přinesla TV Prima a rozhovor o louce zaznamenal týdeník Respekt. Celý projekt si získal obecenstvo mezi místními i přespolními. V podzimní sezóně jsme dosázeli chybějící stromy Polického aleje kolekcí starých odrůd jabloní a hrušní. V zimě jsme pak uspořádali benefiční setkání s diskusí a předváděčkou řezu starých stromů. Z výtěžku se původní stromy dočkaly ošetření poprvé za dlouhá desetiletí. S „loukou“ samozřejmě pracujeme dál a posloucháme kolemjdoucí, jak si povídají o květinách. A to se mi zdá podstatné. Lhostejno zda záhon či louka, důležité je naslouchat, slyšet a konat. ■

Ondřej Fous
Foto René Ondroušková a autor

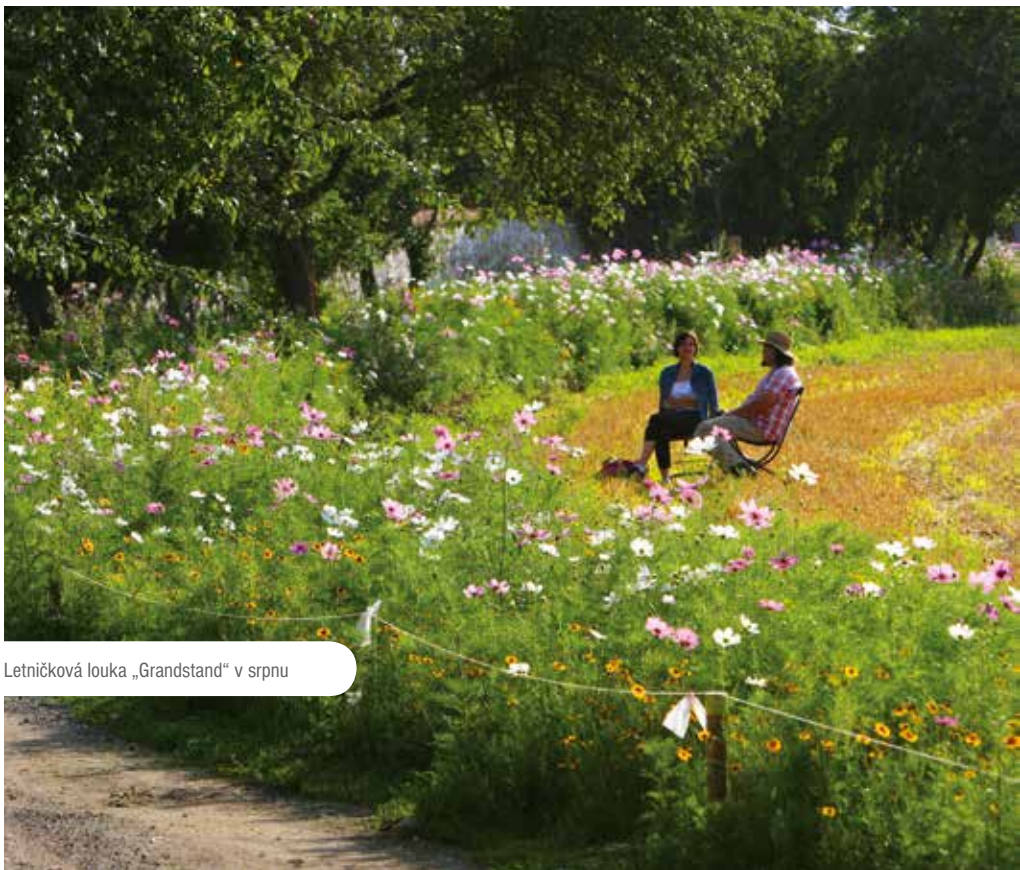

Letničková louka „Grandstand“ v srpnu

RŮŽE V CENTRU POZORNOSTI

REKLAMNÍ PREZENTACE

Okrasné Školky Montano s.r.o. nadále pokračují v pěstování širokého sortimentu dřevin. Stabilní místo mají v produkci opadavých i stálezelených keřů, kosterních i výplňových dřevin do veřejných výsadeb, listnáčů i jehličnanů pro živé ploty a rostlinného materiálu pro revitalizace krajiny včetně lesních sazenic.

Růže také dlouhodobě patří k sortimentu školek. V roce 2013 však navázaly licenční spolupráci se světovou růžařskou firmou Kordes a pěstují některé jejich odrůdy. Loňská sezona potvrdila, že Školky Montano jsou spolehlivým partnerem. Na podzim již putovaly růže z tohoto licenčního pěstování do různých míst, především do veřejných výsadeb. Jedná se vesměs o osvědčené mrazuodolné odrůdy s vysokou odolností vůči černé skvrnitosti a padlí, vhodné pro veřejnou zeleň. Školky Montano dodávají rostliny ve dvou velikostech, v kontejnerech 1,5 l a 5 l.

Aprikola® mnohokvětá růže s atraktivní meruňkovou barvou květů a lehkou vůní. Výška 80 cm, 4 ks/m^2.

Amber Sun® půdopokryvná opakovaně kvetoucí růže s nádhernou měděnou barvou květů v soukvětí a jemnou medovou vůní. Výška 50 cm, 4 ks/m^2.

Bad Wörishofen®/Pink Emely bohatě kvetoucí floribunda ve svítivé barvě vyniká zdravými listy. Výška 60 cm, 4ks/m^2.

Black Forest Rose® neúnavně kvetoucí mnohokvětá růže v jasně červených tónech, s vynikající odolností vůči chorobám. Výška 70 cm, 4 ks/m^2. Nahrazuje v sortimentu školek odrůdu Mainaufrau®.

Escimo® půdopokryvná opakovaně kvetoucí růže s čistou krásou jednoduchých bílých květů. Nevoní, ale je naprosto zdravá a krásně čistí. Výška 80 cm, 4 ks/m^2.

Gärtenfreude® velmi odolná mnohokvětá růže vynikající do veřejné zeleně. Upoutá výraznou sytou, stabilní purpurově červenou barvou květů, opakovaným kvetením a maximální odolností vůči houbovým chorobám. Výška 50 cm, 4 ks/m^2.

Innocencia® půdopokryvná růže s neúnavným kvetením, krásně sladce voní. Skvělá do záhonů, nádob a veřejné zeleně. Výška 50 cm, 5 ks/m^2.

Milano® novinka (2010)ve skupině mnohokvětých růží prokazuje vysokou odolnost vůči chorobám a upoutá bohatostí opakovaného kvetení. Červená barva květů je velmi stálá a květy dlouho drží. Hodí se jak do soukromých zahrad, tak do veřejné zeleně. Výška 60 cm, 5 ks/m^2.

Planten un Blomen® drobnější mnohokvětá růže s efektní kombinací dvou kontrastních barev, červený základ, květy velmi dlouho drží a neblednou. Výška 70 cm, 5 ks/m^2.

Rotilia® naprosto zdravá mnohokvětá růže, prověřená ve výsadbách. Vyznačuje se barevnou stálostí a bohatou násadou květů. Výška 60 cm, 5 ks/m^2.

Solero® mnohokvětá růže s jemnou citrusovou vůní, romantické plné žluté květy doplňují zdravé tmavě zelené listy. Růst má kompaktní, hodí se také do nádob. Výška 70 cm, 5 ks/m^2.

Současně Školky Montano nabízí kontejnerované **velkokvěté růže Kordes** v proměnlivé odrůdové skladbě. Nadále dodávají další **půdopokryvné růže** a **polyantky** v kultivarech, v sortimentu nescházejí ani **stromkové růže** se třemi velikostmi kmínku 60–80, 90–110, 110 a 150 cm a **růže deštníkové** s kmínkem 110 a 150 cm. Pro letošní sezonu se rozšířila také nabídka **růží botanických** – *Rosa arvensis, R. canina, R.carolina, R. glauca, R. pimpinellifolia, R. rugosa, R. rugosa ´Hansa´, R. multiflora, R. rubiginosa.* Aktuálně pokračují také v pěstování a rozšiřování sortimentu trvalek. (mmp) ■

Zájemcům z řad odborníků nabízí po dohodě vedení firmy prohlídku pěstebních ploch.

VERTIKUTACE
A JEJÍ VÝZNAM PRO TRÁVNÍK

Vertikutace (vertikální řez) trávníku patří mezi základní regenerační opatření. Jelikož se stále častěji používá mulčování, stává se vertikutace nepostradatelnou složkou komplexní péče o trávník. Jejím cílem je odstranění travní plsti a mechu z trávníku a provzdušnění svrchní části travního drnu.

V průběhu vegetace a v zimním období se ze zbytků pokosené trávy (v případě výhozu trávy nebo po nekvalitně provedeném mulčování), plevele a mechu vytvoří v trávníku nepropustná vrstva. Ta může být i několik centimetrů silná, zabraňuje pronikání vody a živin do půdy až ke kořenovému systému a zároveň brání výměně plynů, trávníku tak hrozí udušení. Silná a nepropustná vrstva travní plsti má také negativní vliv na zakořenění trávníku – kořenový systém nezakoření do hloubky, ale rozrůstá se do plochy, trávník pak při nedostatku vláhy rychle vysychá. Travní plsť vytváří rovněž příznivé podmínky pro vznik nebezpečných plísňových a houbových onemocnění. Vertikutace tomu všemu předchází, tráva tak získá opět dostatek místa, světla a vzduchu

Vertikutace se provádí zpravidla jednou až dvakrát ročně (jaro a podzim), na intenzivně zatěžovaných plochách i častěji. Hloubka zásahu by běžně neměla přesáhnout 3 mm. Pokud to umožňuje konstrukce stroje, je možno provést hlubší prořezání (skarifikaci).

HLAVNÍ ZÁSADY PROVEDENÍ VERTIKUTACE

- Trávník v prvním roce po založení vertikutaci zpravidla nevyžaduje.
- Před provedením vertikutace trávník nízko posečeme.
- Za normálních okolností nepřekračujeme hloubku vertikutace 3 mm.
- Není-li vertikutátor vybaven sběracím zařízením, odstraníme bezprostředně po zásahu vynesenou travní plsť z plochy, k tomu dobře poslouží rotační sekačka se sběrem, mechanický čistič trávníku se zásobníkem sweeper apod.

tační nože nastavit hlouběji a do narušeného povrchu půdy provést dosev trávníku regenerační travní směsí, opět spojený s přihnojením, zapískováním a aplikací půdních kondicionérů. Dosevové směsi často obsahují vyšší podíl jílku vytrvalého, který poměrně rychle vzchází a má vysokou konkurenční schopnost. Jeho použití je vhodné především na zatěžované a hřišťové trávníky, ve kterých jsou jílek vytrvalý spolu s lipnicí luční nosnými druhy. Složení dosevové směsi má podstatný vliv na úspěch regenerace trávníku, protože dosévání druhů s nízkou konkurenční schopností a dlouhou dobou vzcházení nemusí vždy přinést žádaný výsledek. Pak je spíše vhodné zvážit kompletní založení nového trávníku.

- Na plochách s vysokou zátěží (zejména hřišťové trávníky) chápeme vertikutaci vždy jako součást komplexu dalších regeneračních opatření (aerifikace, pískování, dosev, hloubkové kypření aj.), kde každý zásah svým dílem přispívá k výslednému zlepšení stavu travnaté plochy.
- Vertikutace je účinným opatřením i v boji proti mechu v trávníku. Dochází při ní - po aplikaci chemického přípravku na bázi síranu železnatého apod. - k účinnému odstranění odumřelých rostlin mechů. Opět je vhodné současně provést přihnojení, lehké zapískování a dosev.
- Příliš častá vertikutace může způsobit více škody než užitku.

VERTIKUTÁTORY ELIET

Robustní a osvědčené vertikutátory ELIET jsou lehké a obratné, vyznačují se extrémně dlouhou životností a nepřekonatelnými výsledky při vyčesávání. Jedinečná je koncepce trvale ostrých nožů, které se svými samoostřicími vlastnostmi neztrácejí nikdy svou sílu záběru v mechu a zaručují stálý dobrý výkon. Běžné nože jiných vertikutátorů jsou již po několika hodinách provozu tupé, což může mít neblahé následky. Tupé nože totiž vyhrabávají do trávníku pouze hluboké rýhy a zatlačují mech do půdy, mohou tak způsobit trvalé škody.

Správně a pravidelně prováděná vertikutace významně napomáhá k udržení trávníku v optimálním stavu při dosažení vysoké úrovně jeho užitných vlastností (hustota, barevný aspekt, odolnost proti zátěži, zdravotní stav aj.). Přesto ji nelze v žádném případě považovat za všelék pro odstranění dalších pěstebních nedostatků. Mají-li nám trávníky dlouhodobě přinášet radost a užitek, chápejme vertikutaci vždy jako nedílnou součást celého komplexu trávníkových regeneračních opatření. ■

- Po vertikutaci je vhodné trávník přihnojit, nejlépe dlouhodobě působícím hnojivem s vyváženým poměrem živin pro trávníky a lehce zapískovat ostrým křemičitým pískem v dávce 3-5 l/m^2. Písek jako inertní materiál napomáhá provzdušnění svrchní vrstvy trávníku a tím vytváří podmínky k přirozenému rozkladu nově vznikající travní plsti. Vertikutací lehce narušený travní drn je v optimálním stavu i pro aplikaci půdního kondicionéru v průběhu vegetace.
- Na silně prořídlých plochách můžeme vertiku-

Michal Hrubý, Agrocar s.r.o.

DVOŘÁK LESY, SADY, ZAHRADY S.R.O.

22 LET PRÁCE PRO KRAJINU

Nosným programem činnosti společnosti DVOŘÁK LESY, SADY, ZAHRADY s.r.o. je zakládání zeleně a péče o zeleň. Provádíme výsadby parkové i krajinářské, pečujeme o zeleň v komunálním, firemním i soukromém sektoru. Dodáváme také služby prováděné speciální mechanizací – například likvidaci pařezů frézováním, úpravu a tvarování terénu nebo likvidaci ruderálních porostů frézováním. Trvalými investicemi do strojního vybavení se snažíme být připraveni na jakékoliv zadání našich zákazníků.

DVOŘÁK
LESY, SADY, ZAHRADY
s.r.o.

JAHODOVÁ 782, 725 29 OSTRAVA-PETŘKOVICE
TEL.: +420 596 131 358, +420 596 131 958
FAX: +420 596 131 959, INFO@B-DVORAK.CZ
WWW.B-DVORAK.CZ

REKLAMNÍ PREZENTACE

Důležitou složkou naší práce je i **školkařství.** Středisko školek produkuje klasické lesnické prostokořenné sazenice, odrostky a sadební materiál pro krajinářské úpravy. Sortiment je tvořen především listnatými a jehličnatými sazenicemi místní provenience při splnění zákonných podmínek z hlediska přenosu mezi pěstebními oblastmi. Naše společnost je držitelem licence pro nakládání s reprodukčním materiálem.

Lesnická činnost zahrnuje veškeré služby pěstebního i těžebního charakteru, a to pro veřejné i soukromé vlastníky. Nabízíme také služby týkající se ochrany lesa a poradenskou činnost.

V roce 2008 jsme obnovili **tradiční lesní včelnici,** protože lesnictví, krajinářství a včelaření odjakživa souviselo. Vždyť již první středověcí brtníci žili a pracovali v lesích a teprve následně byla včelstva přesunována do kulturní krajiny, blíže k zemědělským plodinám. Cílem této naší aktivity je podpořit zavčelení krajiny jako důležitého faktoru k zachování a podpoře její pestrosti. Nezanedbatelným přínosem je také produkce kvalitního lesního medu.

Všechny činnosti, které naše společnost vykonává, jsou certifikovány a je vybudován integrovaný systém řízení v souladu s požadavky norem ČSN EN ISO 9001, ČSN EN ISO 14001, OHSAS 18001 a CFCS 2002:2011. Cílem je podporovat kvalitu služeb, minimální negativní dopad na životní prostředí a bezpečnost práce.

Již 22 let podnikáme s mottem: „Lidé přírodě – příroda lidem". Společnost DVOŘÁK LESY, SADY, ZAHRADY s.r.o. je vítězem ekologické soutěže Podnikatel roku 2008 a 2010 ve vztahu k životnímu prostředí v MSK (v kategorii do 50 zaměstnanců) a držitelem ocenění „Cena hejtmana kraje za společenskou odpovědnost pro rok 2010" (v kategorii do 50 zaměstnanců). Od roku 2010 jsme členem Hospodářské komory České republiky.

Můžeme se ohlédnout a vidět za sebou kus hotové práce. Vysadili jsme aleje, parky, zkrášlili náměstí, díky nám vyrostly lesy. V našich školkách jsou k dispozici sazenice různých dřevin, aby pro všechny výsadby bylo dostatek sadebního materiálu. Již 22 let nás baví být Vám užitečnými. ■

SEZNAM ČLENŮ SVAZU ZAKLÁDÁNÍ A ÚDRŽBY ZELENĚ

PRAHA

Boušek s.r.o.
Poděbradská 186/56, 180 66 Praha 9
Tel.: 602 368 385, fax: 281 866 025
e-mail: bousekzahrady@seznam.cz, www.bousekzahrady.cz

GARPEN – zahradní architektura a služby
U Skalky 16, 181 00 Praha 8
Tel.: 233 542 925, fax: 233 542 925
e-mail: info@garpen.cz, www.garpen.cz

Imramovský – vegetační úpravy s.r.o.
Mladoboleslavská 489, 190 17 Praha 9
Tel./fax: 286 856 003
e-mail: imramovsky@imramovsky.cz, www.imramovsky.cz

KEJHA-SUK, zahradnické služby
Malostranské nám. 2, 118 00 Praha 1
Tel./fax: 241 062 406, 603 869 007, 602 373 589,
603 428 118, e-mail: zahradnici@volny.cz
www.volny.cz/zahradnici

Lege Artis zahrady s.r.o.
Keltů 920, 165 21 Praha 6, Tel.: 776 667 540
e-mail: info@LA-zahrady.cz, www.LA-zahrady.cz

OK GARDEN s.r.o.
Sládkovičova 1233/21, 142 00 Praha 4
Tel./fax: 233 900 423, 602 354 304
e-mail: okgarden@volny.cz, www.okgarden.cz

Richard Čech
Drahelická 205/7, 19015 Praha – Satalice
mob: 605 481 807, e-mail: richardzahradnik@seznam.cz
www.zahradnictvicech.cz

Tilia Garden s.r.o.
Olšanská 54/3, 130 00 Praha, Tel.: 725 000 132,
e-mail: tilia-garden.sro@seznam.cz, www.tiliagarden.cz

WEISS & WILD, s.r.o.
Konojedská 41, 100 00 Praha 10, Tel.: 603 924 117,
e-mail: ivoweiss@seznam.cz, www.weissawild.cz

Zahradní Architektura Kurz, s.r.o.
K Holému vrchu 1091, 155 00 Praha 5
e-mail: info@zakurz.cz, www.landscaping.cz

Zdeněk Hradilák –
Jasan zahradnické práce
Na okraji 230/58, 162 00 Praha 6
Tel.: 602 229 908, e-mail: hradilak@volny.cz

STŘEDOČESKÝ KRAJ

ACRE spol. s r.o.
Střížkovská 2426/1, 180 00 Praha 8
tel.: 283 841 050, 603 844 990
e-mail: info@acre.cz, www.acre.cz

Arbosana zahradní architektura
Kytín 162, 252 10 Mníšek pod Brdy, Tel.: 603 802 855
e-mail: arbosana@volny.cz, www.arbosana.cz

BAOBAB péče o zeleň, s.r.o.
Alšova 5/3, 252 62 Únětice
Tel.: 224 319 917, fax: 224 320 079
e-mail: baobab@baobab.cz, www.baobab.cz

Ing. Pavel Lehovec – zahradnictví
Říčanská 77, 252 43 Průhonice
Tel.: 267 750 492, mail: pavel-lehovec@seznam.cz

LEONE GARDEN s.r.o.
Borová 204, Zahořany Králův Dvůr u Berouna 267 01
Tel: 603 215 050
e-mail: info@leonegarden.cz, www.zahrada-realizace.cz

Ing. Jaroslav Štěpán
Kolínská 136, 29001 Poděbrady, Tel.: 603 413 331
e-mail: info@zahradnictvistepan.cz
web: www.zahadnictvistepan.cz

LandART Atelier
Karlovotýnská 49, 25216 Nučice, mob: 775 188 891
e-mail: landart@seznam.cz, www.landart.cz

Lukáš Rajtr
Dřevčice 65, 250 01 Brandýs nad Labem
mob.: 608 927 158, e-mail: rajtr.l@seznam.cz

Petr Kaše – zahradnické služby
Masarykovo nám. 18, 25401 Jílové u Prahy
Tel.: 603 779 985, mail: info@zahradnickesluzby.cz

VLASATÝ s.r.o.
Baarova 192, 252 25 Jinočany, tel. 604 342 471
e-mail: t.vlasaty@seznam.cz, www.malus.cz

ZAHRADNÍ ARCHITEKTURA
MARTINOV s.r.o.
Martinov 279, 277 13 Kostelec nad Labem
Tel.: 603 520 771, fax: 326 905 120
e-mail: zahrarch@zahrarch.cz, www.zahrarch.cz

JIHOČESKÝ KRAJ

ARBORES CZ, s.r.o.
Ke Střelnici 184, 397 01 Písek
Tel.: 776 851 998, 777 345 068
e-mail: keclik@arbores.cz, www.arbores.cz

Česká zahrada K + P
Větrná 671, 391 81 Veselí nad Lužnicí
Tel.: 606 623 669, e-mail: ceskazahrada@centrum.cz,
www.ceskazahrada-kp.cz

Ing. Hana Chvalová
Zámecká zahrada Čimelice, 398 04 Čimelice
Tel.: 382 228 192, e-mail: info@zahradacimelice.cz
www.zahradacimelice.cz

Ing. Jiří Hájek – ZAKLÁDÁNÍ ZAHRAD
Olešná 82, 398 43 Bernartice
Tel./fax: 382 587 193, 602 463 562
e-mail: jiri-hajek-ml@seznam.cz, www.zahrady-hajek.cz

Michal Vránek
Blatské sídliště 589, 391 81 Veselí nad Lužnicí
Tel./fax: 381 582 689, 602 425 669
e-mail: info@vranek.cz, www.vranek.cz

Václav Straka
Litvínovická 1492/10a, 370 01 České Budějovice
Tel.: 602 272 848, fax: 387 203 600
e-mail: info@stromovkacb.cz

ZAHRADNÍ ARCHITEKTURA TÁBOR spol. s.r.o.
Beranova Lhota 10, 391 37 Chotoviny
kancelář: Chýnovská 344, 390 02 Tábor
Tel./fax: 383 835 202, 606 744 745
e-mail: slepicka@zahradytabor.cz
www.zahradytabor.cz

PLZEŇSKÝ KRAJ

Jan Papež – Zahrady s duší
Jungmannova 614, 33901 Klatovy
mob: 776 663 660, e-mail: zahradysdusi@centrum.cz

LAND ART.CZECH s.r.o.
326 00 Plzeň Jablonského 626/11
Tel.: 602 452 922, landart.czech@seznam.cz
www.landartczech.cz

KARLOVARSKÝ KRAJ

Zahrada Teplá – Ing. Petr Šindelář
Klášter Teplá, 364 61 Teplá
Tel.: 353 392 275, fax: 353 392 500
e-mail: info@zahradatepla.cz, www.zahradatepla.cz

Zahradní a parková spol. s r.o.
Chebská 252, 353 01 Mariánské Lázně
Tel.: 354 622 135, fax: 354 622 135
e-mail: info@zahradaml.cz, www.zahradaml.cz

ÚSTECKÝ KRAJ

EKODENDRA s.r.o.
Straky 46, 417 42 Zabrušany
Tel.: 417 821 733, fax: 417 822 008
e-mail: ekodendra@ekodendra.cz, www.ekodendra.cz

Gabriel s.r.o.
České Kopisty 208, 412 01 Litoměřice
Tel.: 416 733 244, fax: 416 731 627
e-mail: gabriel@gabriel.cz, www.gabriel.cz

GardenLine s.r.o.
Šeříková 405/ 13, 412 01 Litoměřice
Tel.: 777 104 937, fax: 416 532 656
e-mail: skrivanek@garden-line.eu, www.garden-line.eu

GRÜNER, s.r.o.
Kamýcká 503/19A, 412 01 Litoměřice
Tel./fax: 416 732 037, 602 409 918
e-mail: martin.gruner@gruner.cz, www.gruner.cz

JINÁ ZAHRADA s.r.o.
Ústecká ul., 403 17 Chabařovice
mob.: 606 094 474, e-mail: realizace@jinazahrada.cz
www.jinazahrada.cz

Jirmus zahradnické služby s.r.o.
Hlinná č.p.8, 412 01 Litoměřice
Tel.: 606 816 572, e-mail: info@zahrady-jirmus.eu
www.zahrady-jirmus.eu

Petr Neumann, DiS
Polní 733/20, 408 01 Rumburk
mob: 604 279 242,
e-mail: zahradnikscharakterem@seznam.cz

Pavka Tomáš – zahradní
architektura a služby
Dlouhá 415, 417 42 Krupka
Tel.: 774 517 988,
e-mail: info@land-art.cz, www.land-art.cz

LIBERECKÝ KRAJ

DIKÉ ZAHRADY s.r.o.
463 46 Příšovice 224, Tel.: 604 204 835
e-mail: zahrady@dike-centrum.cz
www.dike-zahrady.cz

KRÁLOVEHRADECKÝ KRAJ

GRAS spol. s.r.o.
Úpská 340, 542 24 Svoboda nad Úpou
Tel.: 603 775 000, 603 900 777
e-mail: info@gras.cz, www.gras.cz

Ing. Jiří Stolín
Horní 210, 503 21 Stěžery, Tel.: 602 116 415
e-mail: jiri.stolin@volny.cz

PEKVIZ spol. s.r.o.
Pražská 1435, 543 01 Vrchlabí
Tel.: 602 361 033, fax: 499 424 005
e-mail: pekviz@volny.cz
www.vychodo.ceskestavby.cz

PARDUBICKÝ KRAJ

Ekogreen, s.r.o.
Lány na Důlku 10, 533 31 Pardubice
Tel./fax: 466 971 089
e-mail: ekogreen@ekogreen.cz, www.ekogreen.cz

Ing. Karel Kratěna
Hálkova 2209/15, 568 02 Svitavy
Tel.: 603 149 672
e-mail: karel@kratena.cz, www.kratena.cz

Jan Vavřín – ARS
Peciny 265, 570 01 Litomyšl
Tel./fax: 461 614 578
e-mail: ars@ars-vavrin.cz, www.ars-vavrin.cz

SEZNAM ČLENŮ SVAZU ZAKLÁDÁNÍ A ÚDRŽBY ZELENĚ

VYSOČINA

ARS VIRIDIS s.r.o.
Perk 70, 675 22 Stařeč, Tel.: 731 474 420
email: arsviridis@arsviridis.cz, www.arsviridis.cz

EKOIMPEX Vysočina s.r.o.
Javorová 2262, 393 01 Pelhřimov
Tel.: 607 915 125,
e-mail: neckarova@ekoimpex.cz, www.ekoimpex.cz

PARK sadovnické a krajinářské úpravy s.r.o.
Je Dukovany, 675 50 Je Dukovany
Tel./fax: 561 105 636, 777 326 184-6
e-mail: park@trebicsko.com, www.park.trebicsko.com

ZAHRADY LAURUS – Ing. Eva Hegerová
Hybrálec 128, 586 01 Jihlava
Tel.: 604 128 478,
e-mail: eva.hegerova@centrum.cz, www.zahradylaurus.cz

Zahradnické úpravy s.r.o.
Žerotínova 112, 675 71 Náměšť nad Oslavou
Tel./fax: 568 620 745, e-mail: bartik@zahradnickeupravy.cz

3D – Zahrady s.r.o.
Řečice 145, 592 33 Radešínská Svratka
Tel.: 774 589 539
e-mail: projekce@3d-zahrady.cz, www.3d-zahrady.cz

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

Agrostis Trávníky, s.r.o.
Npor. Krále 16, 683 01 Rousínov
Tel./fax: 517 370 607, 732 687 628
e-mail: agrostis@agrostis.cz, www.agrostis.cz

BELLIS BRNO s.r.o.
Marie Hübnerové 24, 621 00 Brno
Tel./fax: 549 275 768, e-mail: bellis.brno@volny.cz

Cercis s.r.o. (Ing. Petr Klíma Ph.D.)
Drobného 316/56, 602 00 Brno
Tel.: 603 950 930, e-mail: info@cercis.cz
www.cercis.cz

HORTISCENTRUM
Komenského 220, 667 01 Židlochovice
Tel.: 547 231 040, fax: 547 238 711
e-mail: hortis@hortis.net, www.hortis.net

Ing. Jiří Vrbas – „ KVĚT“
Nádražní 155, 664 08 Blažovice, Tel./fax: 544 243 854
e-mail: vrbas@vrbas.cz, www.vrbas.cz

Ing. Josef Zapletal
Za humny 288, 664 46 Prštice
Tel.: 603 412 275, 547 219 307
mail: zapletal@zahradyzapletal.cz, www.zahradyzapletal.cz

Ivo Diviš – zahradnické služby
Chaloupky 89, 624 00 Brno
Tel.: 602 770 831, 541 223 309
e-mail: ivodivis@seznam.cz, www.zahrady-divis.cz

KAISLER s.r.o.
Měříčkova 48, 621 00 Brno
Tel./fax: 541 228 032, 603 949 529
e-mail: kaisler@kaisler.cz, www.kaisler.cz

Kavyl spol. s.r.o.
Mohelno 452/1, 675 75 Mohelno,
Tel./fax: 541 243 986
e-mail: brno@kavyl.cz, www.kavyl.cz

Přírodní stavby, zahradní architektura – Ing. Vojtěch Halámek
Stříbský mlýn 5/6, 664 91 Ivančice
Tel.: 608 866 687, e-mail: info@qetiny.cz
www.zahradniarchitektura.cz

RAINING service s.r.o.
683 04 Drnovice 79
Tel.: 724 418 171, e-mail: raining@zavlaha.eu
www.zavlaha.eu

OLOMOUCKÝ KRAJ

ZAHRADA Olomouc s.r.o.
Železniční 469/4, 772 11 Olomouc
Tel.: 585 315 022, fax: 585 315 023
e-mail: kancelar@zahrada-olomouc.cz
www.zahrada-olomouc.cz

ZLÍNSKÝ KRAJ

ACRIS zahrady s.r.o.
Slunečná 4548, 760 01 Zlín, Tel.: 604 460 786
e-mail: info@acris.cz, www.acris.cz

ARBOREA Březová, s.r.o.
Březová 96, 763 15, Tel./fax: 577 983 342
e-mail: arborea@volny.cz
www.arboreabrezova.cz

FLORSTYL s.r.o.
Panská 25, 686 04 Kunovice
Tel.: 576 514 082–4, e-mail: florstyl@florstyl.cz
www.florstyl.cz

Zábojník – contractors, s.r.o.
Jeřabinová 1424, 768 61 Bystřice pod Hostýnem
Tel.: 573 379 451, fax: 573 379 455
e-mail: v.zabojnik@centrum.cz,
www.prirodnimaterialy.cz

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

David Mičan – Zahrada M
Aleje 66/421, 725 28 Ostrava – Hošťálkovice
Tel.: 595 059 154, e-mail: info@zahradam.cz
www.zahradam.cz

DVOŘÁK LESY, SADY, ZAHRADY s.r.o.
Jahodová 782, 725 29 Ostrava – Petřkovice
Tel.: 596 131 358, e-mail:info@b-dvorak.cz
www.b-dvorak.cz

Ing. Kristián Korner
Hřbitovní 356, 711 00 Ostrava-Koblov
Tel.: 731 157 981, e-mail: tomas@korner.cz
web: www.korner.cz

Ing. Libor Vavřík – zahradnictví, sadové úpravy
Metylovská 979, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí
Tel./fax: 558 677 304
e-mail: info@zahradnictvi-vavrik.cz
www.zahradnictvi-vavrik.cz

Ing. Martin Závodný
Lískovecká 2867, 738 01 Frýdek Místek
Tel.: 777 887 391, 558 402 150
mail: zavodny@email.cz

Ivánek – Zeman, v.o.s.
Žabeň 55, 738 01 Žabeň
Tel.: 558 655 441, fax: 558 655 443
e-mail: ivanek@ivanek-zeman.cz, www.ivanek-zeman.cz

Pavlína Florová, DiS.
Maxima Gorkého 49, 794 01 Krnov
Tel. 604 943 009
Email: info@zahradaflora.cz, www.zahradaflora.cz

TALPA – zahradnické služby s.r.o.
U Hájenky 325, 735 14 Orlová – Lutyně
Tel.: 596 514 257, fax: 596 516 930
e-mail: talpa@iol.cz

Zahradnictví Šimková, s.r.o.
Bystřice č. 1139, 739 95 Bystřice nad Olší
Tel.: 777 004 752, e-mail: simka@volny.cz
www.zahradnictvi-simkova.cz

ZAHRADY HANYZ s.r.o.
Škrbeňská 558, 739 34 Šenov, Tel.: 603 412 003
e-mail: hanyz@seznam.cz, www.zahrady-hanyz.cz

Zámecký dvůr s.r.o.
U statku 301/1, 736 01 Havířov – město
Tel.: 596 815 193, e-mail: kotula@volny.cz
www.volny.cz/kotula/

PŘIDRUŽENÝ ČLEN

Mendelova univerzita v Brně
Botanická zahrada a arboretum
Zemědělská 1, 613 00 Brno
e-mail: arboretum@mendelu.cz
www.mendelu.cz/arboretum

Střední zahradnická škola Rajhrad
Masarykova 189, 664 61 Rajhrad
e-mail: knazik@skolarajhrad.cz, www.skolarajhrad.cz

Střední škola zahradnická Litomyšl
T. G. Masaryka 527, 570 01 Litomyšl
e-mail: szas.litomysl@lit.cz, www.szas.lit.cz

Česká zahradnická akademie Mělník
Na Polabí 411, 276 01 Mělník
e-mail: skola@zas-me.cz, www.zas-me.cz

MIMOŘÁDNÝ ČLEN

MGM Žilina s.r.o.
Obežná 7, 010 08 Žilina, Slovenská republika
e-mail: mgm@mgmzilina.sk, www.mgmzilina.cz

OBCHODNÍ ČLEN

ARBOEKO s.r.o.
Bedřicha Smetany 230, 27742 Obříství
Tel.: 315 683 151, e-mail: arboeko@arboeko.com
www.arboeko.cz

Agrocar s.r.o.
Na Vápenkách 381, 74221 Kopřivnice
mob: 777 118 998 (M.Hrubý)
e-mail: info@agrocar.cz, www.agrocar.cz

AGRO CS a.s.
Říkov 265, 552 03 Česká Skalice
Tel.: 491 457 227
e-mail: agrocs@agrocs.cz, www.agrocs.cz

BB com s.r.o.
Kunčická 465, 561 51 Ústí nad Orlicí
Tel: 465 612 584, Fax: 465 621 401
e-mail: bbcom@bbcom.cz, www.bbcom.cz

DuPont CZ s.r.o.
155 00 Praha, Pekařská 14/628
Tel.: 257 414 111, sona.krausova@dupont.com
www.dupont.cz

Kloboucká lesní s.r.o.
Šumavská 1, 602 00 Brno 2
Tel.: 518 387 131, 606 774 499
e-mail: slovak@klobouckalesni.cz
www.kloubouckalesni.cz

Milan Valášek – miVAL
Sakařova 979, 530 03 Pardubice
Tel.: 466 415 565, 602 412 829
e-mail: mvalasek@volny.cz, www.mival.cz

RAŠELINA a.s.
Na pískách 488/II, 392 18 Soběslav
Tel.: 381 205 301, fax: 381 205 302
e-mail: sekretariat@raselina.cz, www.raselina.cz

SEED SERVICE s.r.o.
Rokycanova 114/IV., 566 01 Vysoké Mýto
Tel.: 465 420 203, e-mail: seedservice@seedservice.cz
www.seedservice.cz

stav k 15. 3. 2014
www.szuz.cz

SLOVO PŘEDSEDY
PŘEDSTAVENSTVA SZÚZ

FENOMÉN NEJNIŽŠÍ CENY A JEHO DŮSLEDKY V OBORU ZAKA

Protože se tématu Fenoménu nejnižší ceny (FNC) a jeho vztahu k veřejným zakázkám (VZ) v oboru ZAKA věnuji již několik let, pokusil jsem shrnout jeho důsledky tak, jak jsem je sám vypozoroval nebo o nich slyšel v debatách po celé ČR. Velice by mě zajímalo, jestli jsou moje poznatky objektivní a správné nebo nikoli. Také by mě potěšilo, kdyby se k tématu vyjádřili zástupci státní správy, architekti, dodavatelé rostlinného materiálu, správci zeleně měst a obcí, zástupci škol, univerzit a výzkumných ústavů a také další kolegové realizátoři.

Co je to FNC? Slepá důvěra ve skutečnost, že jenom to, co je dosažitelné za nejnižší cenu, je pro nás tím nejlepším a nejvýhodnějším (nejhodnotnějším). Nastavení systému pro hodnocení a výběr dodavatelů pro plnění veřejné zakázky tak, aby VZ mohl zhotovit pouze uchazeč, který nabídne nejnižší cenu (výběr dle jediného hodnotícího kriteria). Zároveň potlačení nebo nejlépe úplné vytěsnění jakýchkoliv jiných hodnotících kriterií (odbornost, vzdělanost, zkušenost, kvalita, vybavenost a zázemí dodavatele.)

DŮSLEDKY FNC VE VZ V OBORU ZAKA, ÚDRŽBY A ZAKLÁDÁNÍ ZELENĚ V ČR

Po pěti letech masivního působení FNC lze již poměrně dobře zhodnotit jeho důsledky, protože za posledních několik let bylo v ČR v našem oboru vypsáno a realizováno velké množství zakázek. Zejména z důvodu podpory tzv. zelených projektů ze strany EU – rekonstrukce parků, alejí a dalších objektů a vegetačních prvků zeleně. Zdá se, že FNC nepřinesl mnoho dobrého. Zakázky jsou realizovány za cca 30% hodnoty rozpočtu uváděné v projektových dokumentacích a tomu odpovídá kvalita (hodnota) realizovaných děl, spokojenost investorů, projektantů, realizátorů i poskytovatelů dotací. Pravděpodobně tomu bude odpovídat i spokojenost občanů, až budou všechny dopady FNC veřejnosti zřejmé. Vzhledem k tomu, že velká část peněz „na zeleň" proudí z EU, zahrnu i tuto organizaci do zhodnocení a budu se snažit uvádět důsledky FNC z pohledu jednotlivých účastníků VZ v našem oboru.

1. **Evropská unie** – je nespokojená s nevyčerpáním přidělených a schválených prostředků ze strany ČR (v roce 2013 nebylo vyčerpáno v rámci EU celkem 16 miliard z rozvojových fondů, z toho „podíl ČR" činil 10 miliard).
2. **Vláda ČR a jednotlivá ministerstva** jsou kritizovaná za pomalé a nedostatečné čerpání prostředků přidělených z fondů EU. Kritika jde ze strany EU i ze strany občanů a firem z ČR.
3. **Organizace zřízené pro správu,** kontrolu a čerpání fondů v ČR ministerstvy a kraji musí řešit podstatně větší množství jednotlivých projektů, protože se jim neustále „vracejí" nevyčerpané peníze, na což personálně nestačí
4. **Investoři** – majitelé parků, alejí (nejčastěji obce a města) vracejí přidělené peníze, přitom často následně z vlastních prostředků doplácejí na dokončení realizací nebo dokonce zajišťují předělání a zcela novou realizaci identických částí. Investoři – příjemci dotací – jsou nuceni k převzetí a „kamuflování" výsledných realizací, aby nepřišli i o zbývající třetinu přijaté dotace.
5. **Zhotovitelé projektů** sledují nedokonalé, často velmi nekvalitní provedení svých děl.
6. **Autorské a technické dozory** nemohou v dostatečném rozsahu vykonávat svoji funkci. Autorský i technický dozor může být okolnostmi (investorem – příjemcem dotace) i nucen ke shovívavosti a k převzetí nedokonalého díla, aby neohrozil vyplacení dotace.
7. **Dodavatelé materiálu** a pěstitelé rostlin jsou poptávání a nucení dodávat materiál a rostliny v nižších kategoriích kvality, zažívají a musí trpět špatnou platební morálku odběratelů – realizačních firem.
8. **Realizační firmy** snižují kvalitu provedení prací, mají ekonomické potíže, dostávají se na hranu existence, pozdě platí závazky dodavatelům, mají i problémy s placením zaměstnancům. Někdy jsou nuceny volit způsoby řešení, které jsou i na hraně zákona. Velkou výhodu mají firmy, které „zahradničení" nerozumí a neví, jak mají správně práce udělat nebo firmy, které cíleně služby odvádějí nekvalitně. Kvalitnější odborné firmy segment Veřejných zakázek opouštějí.
9. **Realizované parky,** ale je a jiné vegetační prvky vykazují vady a nedodělky, nekvalitní založení se promítá i do dalšího vývoje a nefunkčnosti. Jednotlivé stromy nerostou nebo špatně rostou apod… Veřejnost – návštěvníci parků hodnotí zahradníky jako neumětely a hlupáky, dochází k degradaci oboru.

10. Pravděpodobně jediný článek, který je spokojený, jsou **agentury,** které výběrová řízení pro investory vypisují a administrují tzv. na klíč. (Možná z toho důvodu, že čím více výběrových řízení, tím větší výdělek).

ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ

Domnívám se, že důsledkem FNC je přesně to, co se od něj dá očekávat. Respektive úroveň cen, hodnoty realizovaných děl a spokojenosti zúčastněných je ve shodě. To znamená, že 30 % úroveň cen odpovídá dosažení 30 % zhodnocení veřejných parků a jiných vegetačních prvků a dále odpovídá i 30 % spokojenosti realizačních firem, dodavatelů rostlin a jiného materiálu, architektů, investorů i správců a poskytovatelů dotací. Umím-li ještě trochu počítat - pokud systém funguje ze 30 %, znamená to, že je vlastně ze 70 % nefunkční… A převážně nefunkční systém zpravidla odkládáme a nahrazujeme lépe fungujícím.

Situace se hodně podobá té v Kocourkově, kdy byla nová radnice v důsledku lakomství a hlouposti postavena bez dveří a bez oken. Když potom chtěl starosta, radní a občané na radnici zasedat, museli probourat díru tam, kde měly být dveře a celý den všichni chytali do pytlů venku světlo, které nosili a vysypávali dovnitř, aby v zasedacím sále na sebe viděli. Stejně se jim světlo dovnitř nanosit nepodařilo.

My všichni a náš obor můžeme vše, co se týká veřejných zakázek a Fenoménu nejnižší ceny ponechat v současné „kocourkovské" podobě. Nebo se můžeme pokusit o změnu a vrátit do hodnocení a výběru nejvhodnějších dodavatelů pro zhotovení VZ také jiná kriteria, než nejnižší cenu. Změna k lepšímu je samozřejmě možná, pokud bude mít vůli zlepšit situaci alespoň většina těch lidí, kteří se na plnění VZ v oboru podílejí. ■

Rostislav Ivánek

LESOPARK V ZÁTIŠÍ

ZNOVUOBJEVENÁ KRAJINA VE VODŇANECH

Vycházkové cesty, neobyčejné vyhlídky, posezení i pódia... Skupina sochařů a architektů přijala pozvání Vodňanských a v létě 2012 se společně pokusili oživit zanedbanou stráň za městem. S využitím místního dřeva a bez nároku na honorář vytvořili během čtrnáctidenní dílny několik dočasných objektů. Projekt „Iniciace obnovy lesoparku v Zátiší“ získal cenu v soutěži Grand Prix architektů v kategorii Architektonický design – drobná architektura – výtvarné dílo v architektuře. Zapomenutý lesopark začali znovu objevovat Vodňanští i turisté. Projekt nadchnul Nadaci Proměny a město Vodňany od ní získalo milionovou dotaci na architektonickou soutěž k dlouhodobé proměně Zátiší.

TRENDY

Obnova lesoparku je dlouhodobý, náročný a drahý úkol. Spíše jako test možností místa a zájmu Vodňanských se v létě roku 2012 uskutečnila první fáze procesu proměny, tzv. Iniciace Zátiší. Měla podnítit zájem o zapomenutý kus krajiny a jeho další budoucnost. „Na dva týdny přijeli do Zátiší architekti a sochaři, aby naplnili své představy o tom, co místo pro zažehnutí potřebuje“, uvedl Ing. arch Jan Vlach, organizátor dílny re:vodňany 2012 a člen občanského sdružení Vodňany žijou. „Vytvořili několik dočasných objektů na pomezí drobné architektury, mobiliáře a sochařství. Jsou to spíše instalace než seriozní architektura“, dodává Jan Vlach. Za nejdůležitější považuje, aby je Vodňanští vzali za své a hledali možnosti jejich různorodého užívání a oživování. Objekty jsou koncentrovány u hlavního vstupu do budoucího lesoparku, protože podle názorů tvůrců jenom soustředěná energie má sílu něco změnit. ■

▼ FATA MORGANA

autoři Vítek Šimek, Štěpán Řehoř (H3T architekti)

Geometrická stavba je vidět už z dálky a láká návštěvníky do Zátiší. Kdo vystoupá na její vrchol, sám se může do dálky rozhlédnout. Velkolepá vyhlídka navazuje na linii původního příjezdu do města mezi rybníky.

▼ SLEPÝŠ

Autor Tomáš Skála

Kolem majestátního javoru na mýtině se plíží vyhlídková lavička. Za poetické jméno vděčí okolnímu porostu, zatím je totiž poněkud slepá. Mezi ostatními dobrodružnými atrakcemi je Slepýš díky své pozvolné nástupní plošině velmi oblíbený u dětí a seniorů.

▸ VYHLÍDKA PRO DVA

Autoři Ida Čapounová,
Jakub Chuchlík (iuch)

Nová cesta láká do starých míst. K lavičce probuzené z trnitých keřů, za hranu příkrého srázu, k vyhlídce pro dva v korunách stromů, odkud je v dálce za rybníky vidět věž kostela. Tradiční místo milostných schůzek.

▾ FULLEROVA BÁŇ FILIPA FRYŠE

Autoři Vítek Šimek, Štěpán Řehoř
(H3T architekti)

Legendární konstrukce Fullerova geodetického dómu vznikla na závěr letní dílny re:vodňany 2012 v Zátiší. Kopule ve tvaru molekul láká ke vstupu do znovuobývaného lesoparku a nabízí se nejrůznějšímu využití.

Nový multifunkční prostor nese jméno čerstvě narozeného vodňanského občánka.

◂ APOLO

Autoři Jan Kadlas, David Pavlišta, Jiří Žid

Skrytý mezi stromy se vznáší létající altán. Skrz proutěné stěny můžete sledovat dění na mýtině, rybníky i vodňanskou kostelní věž. Vidět a nebýt viděn. Nebo se jen pohupovat ve větru a koukat do korun stromů, které chrání i před deštěm. Do Apola se vstupuje podlahou. Gentleman jistě dámě pomůže!

▾ ARCHA

autoři Matěj Hájek, Julius Reichel

Stěžněm lesní Archy je vzácný jilm, v místních podmínkách téměř vymizelý strom. Žebra lodi tvoří akátové kmeny. Různě vysoká pódia mohou naznačovat hladinu vody, která zaplavuje trup. To ale jen v bujné fantazii. Ve skutečnosti loď poskytuje útočiště pro povalování nebo pro vyučování v přírodě.

Text: redakce
Autoři fotografií: Kamila Havlínová, Bet Orten, Tomáš Skála, archiv re:vodňany.

STANDARDY PRO PLÁNOVÁNÍ, STAVBU A PROVOZ KOUPACÍCH JEZÍREK A BIOBAZÉNŮ

ASOCIACE BIOBAZÉNŮ A JEZÍREK

Asociace biobazénů a jezírek (ABAJ) je profesní sdružení, působící při Svazu zakládání a údržby zeleně od roku 2008. Dřívější název Sekce biobazénů, okrasných a koupacích jezírek byl změněn na Shromáždění členů dne 12. 2. 2014. Členové ABAJ schválili na svém zasedání také velmi důležitý dokument s názvem „Standardy pro plánování, stavbu a provoz koupacích jezírek a biobazénů".

BIOBAZÉNY

V České republice totiž doposud neexistuje žádný technický popis základních principů čištění vody v koupacích jezírkách či biobazénech, ani definice základních typů jezírek tak, jako v ostatních zemích Evropy. Členové Asociace biobazénů a jezírek proto vypracovali tento základní dokument, mimo jiné proto, aby budovanými koupacími jezírky plnili očekávání zákazníků. Koupací jezírko je totiž nadstandardní produkt, a pokud s ním uživatelé nebudou spokojeni, nemá šanci se na trhu z dlouhodobého hlediska úspěšně prosadit. Dodržování „Standardů" je dobrovolné, ale stavitelé jezírek, kteří se jimi budou řídit, budou stavět kvalitní funkční koupací jezírka bez nadměrného výskytu řas s čistou vodou, minimální potřebnou péčí a s nízkými provozními náklady na základě nejnovějších poznatků z oboru.

OBLAST UPLATNĚNÍ

Tyto standardy upravují požadavky na plánování, stavbu, provoz a rekonstrukci uměle založených koupacích jezírek a biobazénů. Jedná se o zařízení, speciálně určená k plavání a koupání, izolovaná od podkladu, chráněná vůči okolnímu terénu, která jsou vybavena biologickým nebo biologicko-mechanickým čištěním (rostliny, živočichové, biofilm, mikroorganismy) s definovanými požadavky na kvalitu vody.

Předmětem těchto pravidel nejsou koupaliště vybudovaná na přirozených vodách, koupaliště, zahradní okrasná jezírka, rybníky pro chov ryb, rybníky s přítokem a odtokem, tůně a dezinfikované bazény. Předmětem těchto pravidel nejsou rovněž přírodní veřejná koupaliště (s biologickou úpravou vody) ve smyslu zákona 258/2006 Sb. Zákon o ochraně veřejného zdraví, tzn. veškerá komerčně využívaná koupací zařízení s biologickou úpravou vody. Základní principy čištění a požadavky však platí obecně.

OBSAH

Standardy definují nejdůležitější pojmy a obsahují základní požadavky a ukazatele pro plánování, realizaci a údržbu koupacích jezírek a biobazénů. Určují, co musí obsahovat dokumentace pro realizaci, včetně zajištění bezpečnosti. Standardy popisují doporučené požadavky na materiály používané v koupacím jezírku či biobazénu, požadavky na izolaci od okolí, požadavky na hydroizolace. Důležitou součástí jsou doporučené fyzikální a chemické ukazatele pro plnící vodu a vodu v jezírku. Nechybí informace o rostlinách vhodných do jednotlivých typů jezírek. Jsou zde také popsány základní kroky celoroční údržby koupacího jezírka či biobazénu. Samostatná kapitola je věnována doporučenému postupu při rekonstrukci nefungujícího jezírka.

DEFINICE KOUPACÍHO JEZÍRKA A BIOBAZÉNU

V první kapitole jsou definovány dva základní pojmy – koupací jezírko a biobazén. Z hlediska hydrobiologického můžeme tato zařízení chápat jako společné prostředí určitých složek biocenózy (vodních rostlin, zooplanktonu, řas, bakterií v regenerační zóně nebo filtrech), tedy soubor všech vlivů, které vytvářejí životní prostředí, především rovnováhu všech zde žijících organismů.

Udržování čistoty vody je výlučně věcí ekosystémových oběhů mikroorganismů a makroorganismů, které mohou být podpořeny technickými opatřeními. V zásadě jde o minimalizaci obsahu fosforu a zároveň udržení poměru živin v prostředí pro zdárný růst rostlin a biofilmu. Zároveň musí být nastaveny stabilní podmínky pro chemicko-biologickou rovnováhu.

Koupací jezírka jsou uměle založené nádrže se stojatou vodou, bez přítoku, využívaná pro plavání a koupání. Jsou limitovaná obsahem fosforu, přičemž voda je čištěna činností zooplanktonu a sedimentací. Jsou rozdělena na užitkovou a regenerační zónu. K vynášení živin dochází pravidelným řezem rostlin a odstraňováním sedimentu. Z hlediska obsahu živin splňují koupací jezírka mezotrofní prostředí (obsah Pcelk do 0,035 mg/l).

Biobazény (přírodní bazény) jsou uměle založené nádrže s cirkulující vodou, limitované obsahem fosforu, bez přítoku, využívané pro plavání a koupání. Čištění vody zajišťuje převážně nárůst biofilmu na substrátu vystavenému náběhovému proudění ve vlastních biofiltrech. K vynášení živin dochází odběrem biofilmu a sedimentu. Z hlediska obsahu živin splňují biobazény oligotrofní prostředí (obsah Pcelk do 0,010 mg/l).

Čištění stojatých vod sedimentací nelze kombinovat s čistícími technologiemi, které využívají čerpadla, filtry atd. Pokud ve vodách se sedimentací probíhá cirkulace vody přes štěrkové vrstvy, vznikají ve zvýšeném množství řasy a biofilm. Sedimentace a filtrační technika biofilmového filtru se tedy vzájemně vylučují.

Vzhledem k neslučitelnosti těchto technik je v praxi nutné rozlišovat mezi koupacími jezírky a biobazény. ■

Standardy k dispozici na www.abaj.cz.

FIREMNÍ BIOBAZÉN

SLOUŽÍ NEJEN JAKO LÁKADLO PRO ZÁKAZNÍKY

Po roce 2000 začaly v České republice do podvědomí laické i odborné veřejnosti ve velkém pronikat informace o novém trendu – stavbě koupacích jezírek. Mnohé zahraniční firmy, hlavně z Německa a Rakouska, ve snaze uchytit se na českém trhu se svými systémy a komponenty začaly houfně pořádat školení a kurzy. Pro nás, začínající stavitele jezírek, to bylo velmi inspirativní, ale zároveň i deprimující. Učit se nové terminologii, orientovat se v nepřehledných a zároveň mnohdy si odporujících informacích. Neboť co zahraniční firma, to jiný systém, který prý zaručeně funguje a je jediný správný. Velmi nám pomohl kurz „Kvalifikovaný stavitel koupacích jezírek“ pořádaný Svazem zakládání a údržby zelene v rámci projektu Zahradnická perspektiva. Absolvovali jsme spoustu přednášek a praktických dílen, pokusili se utřídit si v hlavách získané vědomosti a na jejich základě jsme definovali svůj vlastní systém a styl.

V užitkové zóně o rozloze 60 m^2 jsme navrhli tři hloubkové úrovně

Brzy se ozvali první zákazníci. Nabídli jsme jim jezírka, jaká jsme znali z většiny školení a kurzů. Koupací zóna obdélníkového půdorysu s dřevěným lemováním, okolo regenerační zóna přírodního charakteru. Jezírka měla v koupací zóně pouze jednu hloubku cca 2 m, takže byla využitelná pouze pro plavce. Regenerační zóna o hloubce cca 0,2 m se pro koupání nepoužívá, i když to není pravidlem. Uplynuly tři roky, postavili jsme několik takovýchto jezírek pro „dospělé“ a zákazníci byli nadmíru spokojeni. Nás však začala tato „konfekčnost“ provokovat k přemýšlení, jak své výtvory vylepšit. Zároveň se nám naskytla možnost přikoupit pozemek sousedící s firemní zahradou.

Tyto dva aspekty a stále sílící touha mít své firemní jezírko nás přivedly k rozhodnutí, že si jezírko postavíme, ale trochu jinak.
V užitkové zóně o rozloze 60 m^2 jsme navrhli tři hloubkové úrovně – 20 cm v brouzdališti pro děti, 110 cm v části pro neplavce a 230 cm pro plavce a skokany. Rozdílným hloubkám odpovídal i tvar jezírka, které

Hydroizolaci tvoří fólie ALKORPLAN tloušťky 1,5 mm, která je podložena netkanou geotextilií FILTEK 500g/m^2.

Regenerační zóna má plochu 40 m² a je vyplněna kačírkem o zrnitosti 8/16, ve vrstvě 70 cm.

je tvořeno třemi vzájemně se prolínajícími ovály. Plavecká část zabírá jeden ovál s vytvořeným rohem, který zlepšuje estetický dojem. Část pro neplavce přechází hranou do plavecké části. Brouzdaliště je od sousedních hlubších zón odděleno velkými balvany, které plní i funkci zábradlí. Brouzdaliště a část pro neplavce jsou přístupny po vybetonovaných schodech s protiskluzovou folií.

Regenerační zóna má plochu 40 m² a je vyplněna kačírkem o zrnitosti 8/16, ve vrstvě 70 cm. Kačírek byl před uložením velmi důkladně zbaven všech nečistot. Kvalita kačírku a jeho vyprání je velmi důležité, neboť se tak zamezí uvolňování nežádoucích prvků do vody v jezírku (především fosforu). Před napuštěním jezírka je nutné provést rozbor zdrojové plnící vody, jejíž kvalita ovlivňuje tvorbu řas během sezony.

Pro čištění vody jsme zvolili naší vyzkoušenou koncepci se dvěma skimmery (stěnovým a hladinovým), bazénovým čerpadlem a tlakovou pískovou filtrací. Zde se voda zbaví hrubých a posléze jemných mechanických nečistot. Ty se pak cyklicky odstraňují ze systému, což probíhá v oddělené betonové šachtě s dřevěným zakrytím, které slouží také jako opalovací molo.

Mechanicky vyčištěná voda je odváděna do děrovaných hadic na dně regenerační části a protéká biofilmovým filtrem. Na jeho povrchu se tvoří biofilm, ve kterém jsou vázány živiny. Netvoří se proto řasy a voda je stále čirá. Vodní rostliny mají pouze estetickou úlohu, neboť vzhledem k dříve jmenovaným opatřením je voda velmi chudá na živiny. Uspokojivě zde rostou pouze na živiny nenáročné druhy (ostřice zobánkatá a latnatá, kosatec žlutý, sítina rozkladitá a sivá, skřípinec jezerní).

Koupací jezírko, respektive biobazén v areálu firmy splnil naše očekávání. Je příjemné, když si člověk po celodenním trmácení

Brouzdaliště a část pro neplavce jsou přístupny po vybetonovaných schodech s protiskluzovou folií.

po cizích zahradách odpočine, zaplave si, osvěží se... Nestává se nám to často, zato příbuzenstvo, kterému se mezitím narodilo

Oddělená betonová šachta s dřevěným zakrytím slouží také jako opalovací molo.

několik dětí, obléhá jezírko celé léto. Starší děti se tam již naučily plavat a potápět, mladší se cákají v mělké části.
Důležitou úlohu má jezírko i při získávání dalších zakázek. Můžeme názorně předvést fungující systém, citlivě zasazený do okolí, zasvětit zákazníka do všech tajů obsluhy a vyzvat ho, aby se vykoupal a „ochutnal " vodu. Někteří nabídku využijí. Kdo jezírko chtěl, je utvrzen a kdo váhal, je rozhodnut a stavbu jezírka si objedná. ■

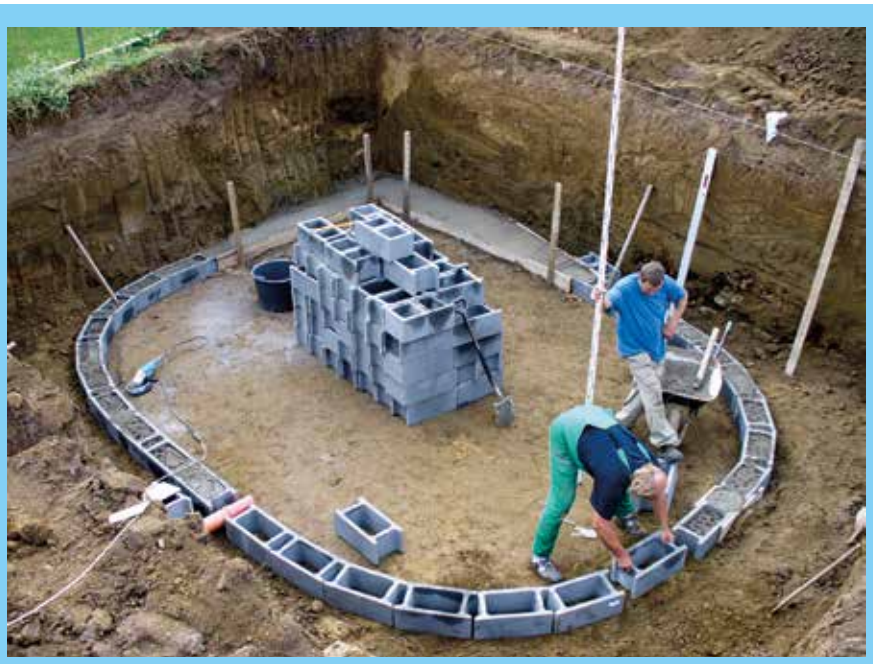

TECHNICKÉ A TECHNOLOGICKÉ PARAMETRY:

Dle „Standardů pro plánování, stavbu a provoz koupacích jezírek a biobazénů" se jedná o TYP IV., tedy biobazén. Vodní plocha je 100 m^2, objem vody je 106 m^3. Užitková zóna je 60 m^2, část pro plavce 30 m^2, část pro neplavce 20 m^2, brouzdaliště 10 m^2. Hydroizolaci tvoří fólie ALKORPLAN tloušťky 1,5 mm, která je podložena netkanou geotextilií FILTEK 500g/m^2.
Jako oběhové čerpadlo je použit typ Calpeda MPCM 11, 230V, 0,37kW, s max. průtokem 15m^3/hod. Písková filtrace je značky BILBAO 600, s náplní 150 kg písku a průtokem 14m^3/hod. Skimmery jsou použity následující: hladinový Oase AquaSkim 40, s průtokem 5m^3/hod a stěnový Astralpool Standard s průtokem 10m^3/hod, s extra dlouhým hrdlem. Křemenného kačírkového zásypu je celkem 40 tun (25m^3), ve frakci 8/16mm. Dřevěné lemy jsou tvořeny tlakově impregnovanou borovicí. Je zde instalováno 25 ks oblých balvanů o celkové váze 15 tun. Kapilární uzávěra je tvořena PE hadicí o průměru 32 mm, která je zakotvena na impregnovaných dřevěných kolících a je kompletně podbetonována na terén.

Autoři: Václav Plánský a Filip Krupička
Foto archiv firmy Česká zahrada K+P

Česká zahrada K+P
M. Krškové 682,
391 81 Veselí nad Lužnicí

www.ceskazahrada-kp.cz

Projekty a realizace okrasných zahrad a veřejných ploch. Návrhy a stavba koupacích jezírek, biobazénů a ostatních vodních ploch. Navrhování a instalace automatických závlah. Celoroční údržba a péče o zeleň i vodní plochy.

SEZNAM ČLENŮ ASOCIACE BIOBAZÉNŮ A JEZÍREK

ACRE, spol. s.r.o.
Smetanova 568, 281 51 Velký Osek
Tel./fax: 283 841 040, 283 842 039
e-mail: info@acre.cz, www.acre.cz

ACRIS zahrady s.r.o.
Slunečná 4548, 760 01 Zlín
Tel.: 604 460 786, e-mail: info@acris.cz
www.acris.cz

Arbosana zahradní architektura
Kytín 162, 252 10 Mníšek pod Brdy
Tel.: 603 802 855
e-mail: arbosana@volny.cz, www.arbosana.cz

Aquavaria s.r.o.
Universitní ul. 33, 320 11 Plzeň
Tel.: 377 421 625, e-mail: aquavaria@volny.cz
www.aquavaria.cz

BAOBAB – péče o zeleň s.r.o.
252 62, Únětice 3, Tel.: 224 319 917
e-mail: baobab@baobab.cz, www.baobab.cz

Cercis s.r.o. (Ing. Petr Klíma Ph.D.)
Drobného 316/56, 602 00 Brno
Tel.: 603 950 930, e-mail: info@cercis.cz
www.cercis.cz

Česká zahrada K + P
Větrná 671, 391 81 Veselí nad Lužnicí
Tel: 606 623 669
e-mail: ceskazahrada@centrum.cz, www.ceskazahrada.cz

DIKÉ ZAHRADY s.r.o.
Příšovice 224, 463 46 Příšovice
Tel.: 604 204 835
e-mail: zahrady@dike-centrum.cz
www.dike-zahrady.cz

Ekogreen, s.r.o.
Lány na Důlku 10, 533 31 Pardubice
Tel./fax: 466 971 089
e-mail: ekogreen@ekogreen.cz, www.ekogreen.cz

EKOIMPEX Vysočina s.r.o.
Javorová 2262, 393 01 Pelhřimov, Tel.: 607 915 125
e-mail: neckarova@ekoimpex.cz, www.ekoimpex.cz

Gabriel s.r.o.
České Kopisty 208, 412 01 Litoměřice
Tel.: 416 733 244, fax: 416 731 627
e-mail: gabriel.tomas@gabriel.cz, www.gabriel.cz

GARPEN – zahradní architektura a služby
U Skalky 16, 181 00 Praha 8
Tel.: 233 542 925, fax: 233 542 925
e-mail: info@garpen.cz, www.garpen.cz

Green engineering s.r.o.
Samoty 2124, 397 01 Písek, Tel.: 723 015 944
e-mail: jiri@zahrady-hajek.cz
www.zahrady-hajek.cz

Greenplan s.r.o.
Lány na Důlku 10, 530 02 Pardubice
Tel.: 602 483 193
e-mail: greenplan@greenplan.cz

HORTISCENTRUM s.r.o.
Komenského 220, 667 01 Židlochovice
Tel.: 547 231 040, fax: 547 238 711
e-mail: hortis@hortis. net, www.hortis.net

Ing. Jiří Vrbas – „ KVĚT“
Nádražní 155, 664 08 Blažovice
Tel./fax: 544 243 854
e-mail: vrbas@vrbas.cz
www.vrbas.cz

Ing. Miroslav Řehák
Dřísy 211, 277 14 Praha-východ
Tel: 602 148 461
e-mail: rehakmiroslav@seznam.cz

Ing. Pavel Lehovec – Zahradnictví
Říčanská 77, 252 43 Průhonice
Tel.: 267 750 492, fax: 267 750 492
e-mail: pavel.lehovec@seznam.cz

Ivánek – Zeman, v.o.s.
Žabeň 55, 738 01 Žabeň
Tel.: 558 655 441, fax: 558 655 443
e-mail: ivanek@ivanek-zeman.cz
www.ivanek-zeman.cz

Jirmus zahradnické služby s.r.o.
Hlinná č.p. 8, 41201 Litoměřice
Tel.: 606 816 572
e-mail: info@zahrady-jirmus.eu
www.zahrady-jirmus.eu

Kavyl spol. s r.o.
Mohelno 452, 675 75 Mohelno
Tel/Fax: 541 243 986
e-mail: brno@kavyl.cz
www.kavyl.cz

KEJHA-SUK, zahradnické služby
Malostranské nám. 2, 118 00 Praha 1
Tel./fax: 241 062 406,
603 869 007, 602 373 589, 603 428 118,
e-mail: zahradnici@volny.cz
www.volny.cz/zahradnici

Lege Artis zahrady s.r.o.
Keltů 920, 165 21 Praha 6
Tel.: 776 667 540
e-mail: info@LA-zahrady.cz
www.LA-zahrady.cz

Michal Vránek
Blatské sídliště 589, 391 81 Veselí nad Lužnicí
Tel./fax: 381 582 689, 602 425 669
e-mail: info@vranek.cz
www.vranek.cz

Milan Šplíchal
Lipec 87, 281 26 Týnec nad Labem
Tel.: 602 615 550, fax: 321 789 241
e-mail: splichal@moment.cz
www.splichal-cz.cz

PARK sadovnické
a krajinářské úpravy s.r.o.
Je Dukovany, 675 50 Je Dukovany
Tel./fax: 561 105 636, 777 326 184
e-mail: park@trebicsko.com
www.park.trebicsko.com

Pecina s.r.o.
Okrasné vodní plochy
Na Oboře 876, 276 01 Mělník
Tel: 777 794 451
e-mail: info@rybniky-pecina.cz
www.rybniky-pecina.cz

Přírodní stavby, zahradní architektura
– Ing. Vojtěch Halámek
Stříbský mlýn 5/6, 664 91 Ivančice,
Tel.: 608 866 687, e-mail: halamek@mezibrehy.cz
www.zahradniarchitektura.cz

RAINING service s.r.o.
683 04 Drnovice 79
Tel.: 724 418 171, e-mail: raining@zavlaha.eu
www.zavlaha.eu

Roman Papík – Profi Aquarium
Jezírkové centrum Čeperka
Dříteč 109, 533 05 Dříteč
Tel.: 777 759 122
e-mail: urbanec@profi -aquarium.cz
www.profi-aquarium.cz, www.jezirkove-centrum.cz

Vladimír Marek
Moskevská 2998, 272 04 Kladno
Tel.: 604 476 283, www.puskvorec.cz
e-mail: v. marek@email.cz
www.zahrady-marek.cz

WEISS & WILD, s.r.o.
Konojedská 41, 100 00 Praha 10
Tel.: 603 924 117
e-mail: ivoweiss@seznam.cz
www.weissawild.cz

ZAHRADA Olomouc s.r.o.
Železniční 469/4, 772 11 Olomouc
Tel.: 585 315 022, fax: 585 315 023
e-mail: kancelar@zahrada-olomouc.cz
www.zahrada-olomouc.cz

Zahradnictví Šimková, s.r.o.
Bystřice č. 1139, 739 95 Bystřice nad Olší
Tel.: 777 004 752, e-mail: simka@volny.cz
www.zahradnictvi-simkova.cz

3D – Zahrady s.r.o.
Řečice 145, 592 33 Radešínská Svratka
Tel.: 774 589 539
e-mail: projekce@3d-zahrady.cz
www.3d-zahrady.cz

OBCHODNÍ ČLEN

DOLTAK s.r.o.
Komořany 2, 68301 Rousínov
e-mail: dolezal@doltak.cz www.doltak.cz

PROXIM s.r.o.
Stará Obec 318, 533 54 Rybitví
Tel.: 466 531 635,602 164 992
e-mail: kroupaml@proxim-pu.cz
www.proxim-pu.cz, www.probazen.com

stav k 15. 3. 2014
www.abaj.cz

NAŠI ODBORNÍCI PRO VAŠE JEZÍRKO

ASOCIACE BIOBAZÉNŮ A JEZÍREK

PŘIPRAVTE SE NA ZAHRADNÍ SEZÓNU NA FOR GARDEN

„Rodinná zahrada - spolutvůrce krajiny“. Přednášky Vám představí způsoby, jakými vytvořit harmonickou kompozici na Vaší zahradě.

REKLAMNÍ PREZENTACE

Březen je před námi a vypadá to, že zima pomalu prohrála svůj souboj s jarem. To je dobrá zpráva pro všechny zahrádkáře. Důležitá je vždy příprava a pokud si nejste úplně jistí, jak má Vaše zahrada vypadat a co je pro to potřeba udělat, nenechte si ujít veletrh FOR GARDEN 2014, na kterém se můžete setkat s řadou odborníků z oboru.

Mezinárodní veletrh **FOR GARDEN** je totiž jediným odborným veletrhem v Čechách, který je zaměřený na zahradu jako celek a kde najdete firmy zastupující všechny zahradní obory od zahradní architektury po dekorace. Již 8. ročník tohoto veletrhu se jako tradičně koná na výstavišti **PVA EXPO PRAHA v Letňanech** a návštěvníci jej budou moci navštívit od **20. do 23. března 2014.** Kromě vystavovatelů se ale můžete těšit také na zajímavý doprovodný program. V pátek bude pro návštěvníky připraven soubor přednášek na téma „**Trendy při tvorbě zahrad“,** kde budou představeny vítězné **zahrady roku 2013** nebo novinky ve tvorbě biobazénů a jezírek. V sobotu na Vás čeká celodenní konference věnovaná tématu

Zazní tato témata:

- Typologie rodinných zahrad
- Voda v zahradě
- Pergoly, loubí, treláže a vertikální zahrady
- Letničky do zahrady také patří
- Živé ploty nejsou jen thuje
- Jiný pohled na dřeviny v zahradě /Okrasná nebo ovocná zahrada? Jde to i jinak!/
- Trávník v rodinné zahradě

Se vstupenkou na **FOR GARDEN** můžete navštívit také souběžné veletrhy věnované nábytku, bydlení a stavbě, takže pokud stojíte o zajímavý víkendový program, jsou pro Vás jarní veletrhy ABF tím správným místem. ■

FOR GARDEN

BAZÉNY A WELLNESS CENTRA SE DYNAMICKY ROZVÍJEJÍ

Oblast bazénů a saun je v České republice moderní, dynamicky se rozvíjející obor. Technologie se nejen dováží, ale na našem trhu jsou již tuzemské výrobní, dodavatelské či servisní firmy. O provázanost trhu s legislativou, celoživotním vzděláváním a kvalitou oboru se starají odborné časopisy, profesní asociace i pořadatelé oborových soutěží.

REKLAMNÍ PREZENTACE

ČASOPIS BAZÉN & SAUNA

Časopis Bazén & Sauna je odborný dvouměsíčník, který je v roce 2014 na trhu v ČR a SR již 21 let. Má dvě profesně zaměřené přílohy: ZÁCHRANÁŘ a LÁZEŇSKÝ OBZOR.

Časopis BAZÉN & SAUNA přináší novinky a zajímavosti v oboru, popis bazénových technologií, potřebnou legislativu, reportáže z nově otevřených provozů v ČR i v zahraničí, zásady úklidu a dezinfekce bazénů, názory lékařů, termíny kurzů a další formy vzdělávání v oboru, informace z historie, termíny veletrhů a výstav, další zajímavosti z ČR i ze zahraničí, vybavení provozů aj. Nedílnou součástí je cenově výhodná inzerce firem.

Odborný dvouměsíčník odebírají aquaparky, kryté bazény, koupaliště, hotely a pensiony s mokrými zónami, léčebné lázně, wellness hotely, pivní lázně, rekreační zařízení u přírodních vodních ploch, léčebny pro děti a dospělé, projektanti, architekti, hygienické stanice a zdravotní ústavy, oborová ministerstva a členské základny organizací a spolků. Roční předplatné časopisu činí 450 Kč + DPH. Vydavatelem je společnost AQUA VIVA, s.r.o. Dvouměsíčník Bazén & Sauna je mediálním partnerem Asociace bazénů a saun České republiky – ABAS ČR.

ASOCIACE BAZÉNŮ A SAUN ČESKÉ REPUBLIKY – ABAS ČR

ABAS ČR byla založena v roce 2002, je neziskovou organizací a dlouhodobě pracuje s vyrovnaným rozpočtem. Pětičlenné představenstvo a tříčlenná dozorčí rada je tvořena zástupci členské základny.

Posláním asociace je zejména rozvoj bazénářského a saunařského oboru. Zaměřuje se na poskytování poradenského a informačního servisu pro členskou základnu a spolupracuje s orgány státní správy na tvorbě legislativy. Pořádá konference, školení exkurze, odborné dny a poznávací zájezdy do ČR i do zahraničí. ABAS ČR je členem Hospodářské komory ČR a pravidelně garantem odborných veletrhů, např. Bazény, sauny & Spa v rámci pražského veletrhu For Arch. ABAS ČR sdružuje provozovatele aquaparků, bazénů, koupališť, saun, wellness a dalších regenerační zařízení, která provozují mokrou zónu. Zastřešuje i společnosti, které uvedené provozy projektují, staví, vybavují nebo pro ně zajišťují servis.

SOUTĚŽ TOP AQUA ZAŘÍZENÍ 2014

Cormann partner, s.r.o ve spolupráci s Asociací bazénů a saun ČR a partnerem akce ABF a.s. pořádá soutěž TOP AQUA Zařízení 2014 o nejlepší aquapark, bazén, koupaliště a významné počiny v oboru vodní zábavy v České republice. Soutěž je vypsána ve dvou obsahových kategoriích:

1. Provozovatel Aquacentra 2014

Podkategorie

- Aquaparky se společným venkovním i vnitřním celoročním provozem
- Bazény a Aquaparky s vnitřním celoročním provozem
- Koupaliště a otevřené vodní plochy se sezónním provozem
- Koupaliště s přírodním způsobem čištění vody (biotopy)
- Osobnost v oboru

2. Technologický počin nebo výrobek roku pro aquaparky a bazény

Podkategorie

- Výrobek roku
- Atrakce roku

Soutěže se mohou zúčastnit i členové Svazu zakládání údržby a zeleně, resp. Asociace biobazénů a jezírek. V komisi pro hodnocení koupacích biotopů mají i své zástupce. ■

Kontakt:
Redakce Bazén & Sauna
Kubatova 2a/1402
102 00 Praha 10 – Hostivař
Telefon: 602 200 506
E-mail: redakce@bazen-sauna.cz
www.bazen-sauna.cz

PORADENSTVÍ | PROJEKCE | REALIZACE | SEMINÁŘE | DÍLNY | EXKURZE

PORADÍME, JAK OZELENIT STŘECHU NEBO FASÁDU.
ZREALIZUJEME ZELENOU STŘECHU.
ZPRACUJEME CENOVOU NABÍDKU.
ZHOTOVÍME PROJEKT.

OBRAŤTE SE NA ČLENY PROFESNÍHO SDRUŽENÍ ZELENÉ STŘECHY.

Seznam kvalitních a zkušených firem z celé České republiky najdete na **www.zelenestrechy.info**

ZELENÉ STŘECHY

ČLENOVÉ SEKCE ZELENÝCH STŘECH K 15. 3. 2014

ACRE spol. s r.o.	Smetanova 568, Velký Osek	286 51	603 844 990	vokalova@acre.cz	www.acre.cz
Acris zahrady s.r.o.	Slunečná 4548, Zlín	760 05	774 625 017	info@acris.cz	www.acris.cz
Agrostis Trávníky, s.r.o.	Npor. Krále 16, Rousínov	683 01	773 826 682	agrostis@agrostis.cz	www.agrostis.cz
Bauder s.r.o.	Chodovská 3/228, Praha	141 00	777 266 097	hubert.ertelt@bauder.cz	www.bauder.cz
Česká zahrada K + P	Větrná 671, Veselí n Lužnicí	391 81	606 623 669	ceskazahrada@centrum.cz	www.ceskazahrada-kp.cz
DIKÉ ZAHRADY s.r.o.	Příšovice 224	463 46	604 204 835	zahrady@dike-centrum.cz	www.dike-zahrady.cz
EKOGREEN s.r.o.	Lány na Důlku 10, Pardubice	530 02	602 483 193	ekogreen@ekogreen.cz	www.ekogreen.cz
Ekrost s.r.o.	Krátká Ves 66	582 22	777 720 134	info@ekrost.cz	www.ekrost.cz
GABRIEL s.r.o.	České Kopisty 208, Litoměřice	412 01	605 201 881	gabriel.tomas@gabriel.cz	www.gabriel.cz
GreenVille service s.r.o.	Jahodová 20, Brno	620 00	606 658 099	greenville@greenville.cz	www.greenville.cz
Ing. Jiří Hájek - Zakládání zahrad	Olešná 82, Bernartice	398 43	602 463 562	jiri@zahrady-hajek.cz	www.zahrady-hajek.cz
Ing. Martin Závodný	Lískovecká 2867, Frýdek-Místek	738 01	777 887 391	zavodny@email.cz	www.multiweb.cz/zavodny
Ivánek-Zeman, v.o.s.	Žabeň 55	738 01	733 777 812	ivanek@ivanek-zeman.cz	www.ivanek-zeman.cz
Jaroslav Pešička - Garpen	U Skalky 16	181 00	603 429 569	info@garpen.cz	www.garpen.cz
Kaše-zahradnické služby	Masarykovo nám. 18, Jílové u Prahy	254 01	603 779 985	info@zahradnickesluzby.cz	www.zahradnickesluzby.cz
OK GARDEN s.r.o.	Sládkovičova 1233/21, Praha	164 00	602 354 304	okgarden@okgarden.cz	www.okgarden.cz
Park sadovnické a krajinářské úpravy s.r.o.	JE Dukovany	675 50	777 326 192	fug-alf@seznam.cz	www.park.trebicsko.com
RAINING service s.r.o.	Drnovice 79	683 04	724 418 171	raining@zavlaha.eu	
Tilia Garden s.r.o.	Olšanská 54/3, Praha	130 00	725 000 132	tilia-garden.sro@seznam.cz	www.tiliagarden.cz
Václav Straka	Litvínovická 1492/10a, České Budějovice	370 01	602 272 848	info@stromovkacb.cz	
ZAHRADA Olomouc s.r.o.	Železniční 469/4, Olomouc	772 11	602 743 430	j.opravil@zahrada-olomouc.cz	www.zahrada-olomouc.cz
Zahradní Architektura Kurz s.r.o.	K Holému vrchu 1091, Praha	155 00	602 374 288	kurz@zakurz.cz	www.landscaping.cz
ZAHRADNÍ ARCHITEKTURA MARTINOV s.r.o.	Martinov 279, Kostelec n. Labem	277 13	603 520 771	zahrarch@zahrarch.cz	www.zahrarch.cz
ZAHRADY HANYZ s.r.o.	Škrbeňská 558, Šenov	739 34	603 412 003	kuchar@zahrady-hanyz.cz	www.zahrady-hanyz.cz

ZAREGISTRUJTE SE K ODBĚRU ČASOPISU

na adrese: www.szuz.cz >> Publikace >> Inspirace

TRAKTORY VALTRA
A HATTAT, ŠTĚPKOVAČE,
MULČOVACE, FRÉZY,
ŠTÍPAČKY, NÁVĚSY,
RADLICE, PLUHY,
ELEKTROKOLA.

FM
FOREST MERI s.r.o.

FOREST MERI s.r.o.
Slovákova 387, Slavkov u Brna
telefon: +420 602 121 361
+420 603 791 511
email: forestmeri@forestmeri.cz
web: www.forestmeri.cz

www.palis.cz
palis@palis.cz

PALIS Plzeň, spol. s r.o.
Kokořov 24
330 11
377915306, 377915317

a_z_architekti
Ing. arch. Zdeněk Hoffmann
zdenekhoffmann@seznam.cz

PALIS PLZEŇ spol. s r.o.

PARK ROKU 2014

ZAHRADA ROKU 2014

SVAZ ZAKLÁDÁNÍ A ÚDRŽBY ZELENĚ

VYHLAŠUJE SOUTĚŽ

PARK ROKU 2014
ZAHRADA ROKU 2014

15. 5. 2014
UZÁVĚRKA PŘIHLÁŠEK DO SOUTĚŽE

ČERVEN 2014
HODNOCENÍ PŘIHLÁŠENÝCH DĚL

12. 9. 2014
SEMINÁŘ PARKY PRO ŽIVOT – ZAHRADY PRO RADOST
představující soutěžní díla

12. 9. 2014
VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ SOUTĚŽE
v nově otevřené Zámecké jízdárně v Lednici

SOUTĚŽ PODPORUJÍ

ARBOEKO®

KB BLOK
DOKONALÝ STAVEBNÍ SYSTÉM

Přihlášky a informace:
Svaz zakládání a údržby zeleně
Křídlovická 68, 603 00 Brno
E-mail : info@szuz.cz
WWW.SZUZ.CZ

Šestý smysl vaší zahrady

Your garden's sixth sense

AGRO CS

GARDEN® boom

PROFESSIONAL QUALITY

PROFI TRAVNÍ SMĚSI

PROFI HNOJIVA

PROFI MULČE

www.gardenboom.com